

Vsi vi ki čutate potrebo večjega in boljšega Napreja, vsi vi, ki želite imeti list na šestih straneh, — delajte z vsemi svojimi močmi in kampanji za list, pridobivajte novih naročnikov, skrbite za obnavljanje naročnin in zbirajte za tiskovni fond.

IZPOLNITE NAVODILA ZA PRVO POVEČANO PRVOMAJSKO ŠTEVILKO NAPREJA!

NAPREJ

TEDNIK SLOVENSkih PROTI-FAŠISTIČNIH DELAVCEV

STEV. — No. 56 PITTSBURGH, PA., 23. MARCA 1938

LETO — YEAR III.

Po mojem mnenju bo treba skoro pomisliti na antifašistično organizacijo, ki naj bi združila in medsebojno povezala vsa slovenska antifašistična izseljeniška društva in vse antifašistične časopise vseh naših emigracij za skupen, organiziran boj proti kletemu so sovražniku delovnega ljudstva in vsega kulturnega človeštva.

(Z pisma kapitana Gustinčiča Clevelandčanom.)
"Podvzeta akcija za ambulanco naj doseže svoj uspeh, ki bo pričal, da so slovenski izseljenci na strani pravice, napredka in kulture."
(Z pisma prostovoljca Jurija Matešiča)

PRITISK DEPRESIJE NE POPUŠČA

Šest mesecev je od tega, odkar je v Združenih Državah pričela padati produkcija, katero padanje spremlja velikansko odpuščanje delavstva. Več kot štiri leta je trajalo, da se je gospodarstvo Združenih Držav dvignilo od najnižje točke v marcu 1933 (66 točk), na najvišjo stopnjo po veliki krizi, na 112 točk v avgustu 1937. Od avgusta 1. pa je začelo rapidno drčanje navzdol in znašli smo se ob Novem letu tam, kjer smo bili jeseni 1931, 1933 in 1934 leta, par točk pod 80. Od Novega leta naprej ni velikih sprememb niti na boljše, niti navzdol. Statistika kaže malenkostno valovanje med 78 in 83 točkami. Od konca januarja do sredi marca se je položaj poostiril v toliko, da smo padli spet od 83 na 78 in da je tretji teden marca imel tendenco navzdol, da je kazalo novo padanje.

Zmed vseh je najhuše prizadeta jeklarska industrija, ki se je v primeri s prejšnjim letom skrčila za cele dve tretjine in padla od 118 na 40 točk. Njej sledi avtomobilska produkcija, ki je padla v od marca 1937 do marca 1938 od 98 na 55 točk. Slabo stoji gradbena industrija, ki je v tem času zdržala od 80 na 64 točk in njej sledi tekstilna industrija, ki je zgubila 48 točk (od 139 na 91). Najmanj je trpela električna industrija, ki je svojo produkcijo skrčila samo za 15 točk (od 107 na 92).

Globoko izpod povprečja (78) je padec jeklarske produkcije

(40), avtomobilske industrije (55) in gradbene (64); tekstilna in električna se nahajajo nekaj nad povprečjem, (prva 91 druga 92 točk.)

Težko je v skrčenem okvirju takega poročila reči kaj več o vzrokih nastale depresije in o izgledih, ki se kažejo za bodočnost. Krize ne nastajajo same od sebe in niso neizbežne sploh. Neizbežne so samo v kapitalističnem družabnem redu, v katerem so produkcijska sredstva privatna lastnina, v katerem ni mogoča, planska načrtna produkcija, v prospeh človeštva, v katerem zasebni interesi privatne lastnine nadkriljujejo vse ostale dolžnosti in naloge takozvanega narodnega gospodarstva.

Krize bodo prestale, ko bodo produkcijska sredstva iz privatnih rok prešla v upravo splošnosti, v socializmu. Mi pa živimo danes in hočemo in moramo živeti tudi v tem času, ki nas loči od socializma. Boreč se za boljši in pravičnejši družabni red je naša dolžnost in naš interes, skrbeti za svoj obstanek tudi danes in jutri. Zato gradimo unije in širimo v njih delavski razredni duh, vstvarjamo delavsko politično gibanje, da bomo na političnem polju olajševali in utrejevali pridobitve unij skrbimo sa ustanovitve delavsko-kmečkega političnega gibanja, da obvarujemo demokracijo pred fašističnimi naskoki, ker v demokraciji in svobodi nam bo lažje korakati in napredovati svojim ciljem nasproti.

SEST CENTOV RELIFNI OBED

Politični in unijski zastopniki so bili povabljeni na kosilo, pripravljeno po predpisih relifnih oblasti in ki stane samo 6 centov Povabilo je bilo izdano po National Conference on Work and Security.

To iniciativo je sprožila Worker's Alliance, da konferenca razmotriva o nadaljnjem planiranju delavskega programa. Pri tem "kosilu" bodo gosti senatorji in kongresmani Zdr. držav, C. I. O. in A. F. L. skupine, zastopniki civilnih in bratskih podpornih organizacij, 17 mednarodnih unij in 24 C. I. O. in A. F. L. svetov so obljubili biti zastopani na konferenci.

Za olajšanje stalno prenapolnjenih želodcev, za magnate, so obedi za 6 centov nekaj imenitnega! Stalno podhranjeni organizem relifarjev pa potrebujejo nekaj drugega, ne pa eksperimentov kot je ta s "kosilom za 6 centov."

Zadeva je pa važna tudi vsled tega, ker bodo trebušasti ocenjevalci tega 6 centnega kosila skušali izkoristiti poskus v tej smeri, da dokažejo, da so sedanje podpore prevelike in da je treba tudi plače znižati na nivo 6 centnih kosil.

Professional Workers of America, C. I. O.; Mervyn Rathbone, President, American Communications Association, C. I. O.; Lewis Alan Berne, President, Federation of Architects, Chemists, Engineers and Technicians, C. I. O.

Ben Gold, President, Fur Workers' International Union, C. I. O.; A. F. Whitney, President, Brotherhood of Railroad Trainmen; Reid Robinson, President, International Union of Mine, Mill and Smelter Workers, C. I. O.; Harold J. Pritchett, President, International Woodworkers of America, C. I. O.; Abraham Flaxer, President, State County and Municipal Workers of America, C. I. O.; Miguel Garriga, Hotel, Restaurant and Cafeteria Workers' Organizing Committee.

William Carlos Williams, Muriel Draper, D. W. Prall, Congressman John T. Bernard, Rev. C. Everett Wagner, Union Methodist Episcopal Church, W. 48th St.; Rev. Wm. Lloyd Imes, St. James Presbyterian Church; Robert Morss Lovett, Vardis Fisher, Samuel Yellen, Frances Farmer, Congressman Byron N. Scott, Frank P. Graham, Peter Blume, Fielding Burke, Millen Brand, Granville Hicks, H. V. Kaltenborn, Dr. Max Yergan.

Upton Sinclair, Alain Locke, Leane Zugsmith, Donald Ogden Stewart, Wanda Gag, Ralph Roeder, Tonia Mindell, Stuart Davis, Vito Marcantonio, Alizabeth Olds, Anna Sokolow, Vida D. Scudder, Kyle Crichton, Lewis Mumford, James Waterman Wise, Rex Ingram, Philip Loeb, Alla Winter, Bernard D. Reis, Anton Refregier, Louis B. Boudin, Paul Strand, Frances Winwar, Robert W. Dunn, Clarence Hathaway, Marjorie Fischer, Earl Browder, Rockwell Kent, Max Lerner, Muriel Rukeyser and Yasuo Kuniyos-

C. I. O. VEDNO NAPREDUJE

Iz poročil, katere najdemo v "C. I. O. News," je razvidno, da C. I. O. še vedno napreduje, čeprav je tu depresija. Organizatorično delo ni tako obširno kakor je bilo prejšnja leta, toda napreduje vseeno. V mnogih slučajih se priključujejo novi delavci k C. I. O. Tako tudi narasča število podpisanih pogodb z družbami, ki so se branile z vsemi silami proti kolektivnemu zastopništvu C. I. O. Volitve v tovarnah se še nadaljujejo in v največ slučajih izpadejo v prid C. I. O., kar priča, da ima delavstvo veliko zaupanje v C. I. O. gibanje.

Značilno je, da ni depresija ustavila napredovanja C. I. O. kakor so napovedovali. V prejšnjih depresijah je delavstvo počivalo pri agitaciji in čakalo boljših časov. C. I. O. pa je pokazal, da se bori za delavske pravice brezposelnih, za gradnjo novih hiš, za boljši relif in da postaja faktor v političnem in ekonomskem oziru. Ta dejstva so danes važna, zato je delavstvo vneto za C. I. O., ki deluje za napredek in izboljšanje delavskih razmer.

C. I. O. je ustanovil novi delavski koncil v državi Ohio na konvenciji C. I. O. unij. Na sesanku je bilo zastopano četrtilipona delavcev. Koncil bo izvrševal važno delo pri organiziranju sil, ki bodo nastopale proti nazadnjaški kapitalistični dinastiji, katero vodi governor Davey in drugi.

V Pennsylvaniji se je storilo isto, ko je Wm Green odzvel charter Državni delavski federaciji. Tako utrjuje C. I. O. svoje postojanke v vseh glavnih mestih in industrijah.

MATI BREZ DENARJE, UBILA 6 OTROK

38 letna Lillie Curtis iz Center, Tex., je umorila svojih šestero najmlajših otrok, ker jih ni mogla hraniti, bila je brez denarnih sredstev. Pri življenju je pustila najstarejšega sina, da je obvestil šerifa. Ko je šerif stopil v hišo, mu je mlada mati potožila:

"Jaz nisem imela denarja in boljše, da so mrtvi. To sem storila, ker jih nisem mogla vzdrževati. Vsi so bili premladi za delo, izvzemi 15 letnega Travisa, ki si bo mogel sam pomagati."

Sličnih slučajev je vedno več v bogati Ameriki. Gladovanje, v katero so vržene številne družine vsled brezposelnosti in nezadostnega relifa, goni starše v obup, da se v svoji duševni zmedbi lotijo vsakovrstnih dejanj.

SOVJETSKI FILM DOVOLJEN

Sodnik Curtis Bok iz Philadelphije je zavrgel odlok Motion Picture cenzorjev ter izdal odlok dovoljenje za kazanje sovjetskega filma "Baltic Deputy." Sodnik Bok je ozigosal cenzorje kot nekompetentne in pristranske.

Odlok je značilen. V Pennsylvaniji in tudi v drugih državah je bilo prepovedano kazanje raznih zanimivih filmskih slik.

PITTSBURGH NE TRPI HITLERJEVIH NACISTOV

Hitlerjevci so prejšni teden nameravali sklicati v Pittsburghu javen shod in najeli prostor hotelu v centru mesta. Čim se je za sklicani shod zvelo v javnosti, je dobil hotelir iz vseh strani toliko protestov, da je moral nastopiti dvorano odpovedati. Fritz Kuhn se je trudil najti druge protore, kar se mu ni posrečilo, ker se pri splošnem razpoloženju prebivalstva proti Hitlerjevcom, nihče ni upal dati svojih prostorov. Končno so se nacisti morali zadovoljiti z malo sobico v nekem privatnem klubu, kjer so hoteli imeti majhen banket. Pred popljem pa se je zbralo mnogo protestirajočih ljudi, spričo katerih se ni mogel vršiti niti tak ožji banket. Če bi policija ne stražila in ščitila hitlerjevcev, bi se jim zelo slabo godilo. Budnost in protiakcija je tudi v ostalih mestih in naselbinah na mestu. Proti nacistom, ki se tajno oborožujejo in vežbajo in ki se sami poživljajo na demokracijo, tudi demokratično prebivalstvo ne sme ostati pasivno. Razpust hitlerjanskih čet, konfiskacija njihovega orožja in uniform, najstrožja kontrola njihovega rovarjenja—to so zahteve, ki jih je treba podpirati.

BREZPOSELNE SILIJO V ARMADO

State Welfare Board v N. Yorku je odklonil pokazati imena mladih brezposelnih mož, ki so na relifu, ko je vojaška komanda zahtevala imenik, da bi jih prisilila vstopiti v armado. Dognalo se je, da W. P. A. uradniki kooperirajo z vojaško upravo in silijo mlade fante v vojaško službo.

55 LETNICA SMRTI KARLA MARKSA

Te dni je preteklo 55 let, odkar je umrl Karl Marks, (14. maja 1883.) 5. maja t. l. pa se bo delavstvo vsega sveta spominjalo 120 letnice rojstva tega moža, čigar življensko delo je predstavljalo znanstvena utemeljitev, proletarske ideologije in ciljev delavskega osvobodilnega boja, ki se po njem imenuje marksizem.

Marks je analiziral ustroj in funkcioniranje kapitalističnega družabnega reda in v svojih delih položil temelje, na katerih se je začelo graditi in razvijati mednarodno delavsko gibanje. Marks pa ni bil samo znanstvenik in teoretik. Udeleževal se je aktivno tudi v organiziranju delavskega razreda in bil ustanovitelj I. Internacionale.

Njegovim naukom sledi delavsko gibanje še danes in eden izmed razlogov da je edino delovno ljudstvo današnje Sovjetske Zveze rešeno kapitalističnega izkoriščanja leži v tem, ker se je v svojem boju, za svobodo dosledno držalo naukov in duha, ki izvira iz nesmrtnih del Karla Marksa.

Protijudovska propaganda v Necčiji se poslužuje najneverjetnejših sredstev pri diskriminaciji vsega kar je judovskega. Nemško časopisje pri naša "dokazuje", da so atentatorji po večini židje. Med ostalimi so kot židje citirani Srb Gavril Princip, ki je 1914 streljal na prestolonaslednika Ferdinanda in tudi Bolgara Kelemana, ki je v Maršlju streljal na kralja Aleksandra, so proglasili za juda.

BRANIMO NAČELA IN CILJE DELAVSKE OSVOBODITVE

Osvoboditev dela izpod jarma Kapitala je cilj za katerega se delavski razred bori že desetletja. Slovenci smo v tem mednarodnem gibanju vedno sodelovali, doprinali svoje žrtve in uživali pridobitve tega gibanja, ki niso malenkostne. Kakor v vsakem gibanju, poznamo tudi v delavskem, socialističnem gibanju uspehe in neuspehe, hitrejši in počasnejši tempo napredovanja, zmage in poraze. O tem je zelo pravilno govoril zadnji tudi E. Kristan. V procesu tega gibanja nastajajo včasih krize, ki vzamejo malodušnežem pogum. Taki malodušneži zgubijo prpričanje in vero v ideale delavstva, ter dezertirajo iz bojnih vrst. Primerov ne manjka, vsak izmed nas jih pozna iz mednarodnega delavskega gibanja.

Preko noči, nenadoma, nepričakovane za mnoge se je med ameriški Slovenci pojavilo stremeljenje za likvidacijo socializma in socialističnega hotenja in gibanja. To je signal za vse nas, da je prišel čas braniti pred svojimi ljudmi naša načela in cilje, katerim hoče mo ostati zvesti.

O tej nadvse važni zadevi bo treba govoriti in pisati, treba se bo bojevati. Da bo vsak točno vedel zakaj gre, ponatiskujemo glavne odstavke iz uvodnika "Naša načelna stran", ki je izšel 16. marca, in ki napoveduje PREVREDNOTENJE socializma, kar pomeni razvrednotenje socialističnih načel in ciljev. V članku se piše:

"Leta 1912 je pa SNPJ osvojila tudi socialistično načelo in naložila svojemu glasilu, da goji poleg svobodomiselnosti tudi socialistično izobrazbo. Pred vojno je to bilo lahko, kajti med jugoslovanskimi socialisti v Ameriki je bilo takrat v vseh ozirih enotno gibanje."

"Svetovna vojna je pa vrgla socialistično gibanje v Ameriki, kakor po vsem svetu, v katastrofalno krizo. Dočim so vrednote svobodne misli stale in še danes stoji nedotaknjene, so socialistične politične, ekonomske in etične vrednote v luči dogodkov zadnjih dvajset let doživle strahovit udarec. Kdor tega ne priznava, se vara samega sebe."

"Publikacije SNPJ se načelno še vedno nagibljejo na stran socialističnih vrednot, vsaj v etič-

nem in znanstveno-ekonomskem smislu; to se pravi, da še vedno skušamo ostati na gledišču starega socialnega ideala in s tega stališča presojati vse panoge javnega življenja. Vsaj to je smisel resolucije glede smernic Prosvete, ki je bila sprejeta na zadnji konvenciji SNPJ. Konfuzija zadnjih časov, zlasti pa najnovejši pojavi, ki izvirajo iz svetovnih dogajanj in ki se med nami očitujejo v ostrih konfliktnih okoliščinah načel demokracije in diktature, lahko pokažejo resnemu mislecu, kako težko je naše stališče.

"To pa ni samo pri nas. Povsod, v vseh delavskih, socialistično orijentiranih krogih je podobna kriza. Kje je izhod iz te krize? Po naših mislih—in in mi nismo sami teh misli—je edini izhod ta, da se vsi oni socialisti, ki še verujejo v razvoj, znanstveni napredek in demokracijo lotijo epohalnega dela, ki naj bo PREVREDNOTENJE socialističnih načel. Po starih potih ni več mogoče hoditi—porušena so."

"Dokler to ni izvršeno, dokler ne dobimo novih vrednot, bomo v ekonomsko-socialnih in znanstvenoevropskih ozirih tavalili v negotovosti in konfuziji. Mi ne priznavamo dogem, zato bi morala biti vsaka revizija v luči razvoja in razuma dobrodošla, čim je potrebna."

Kar res socialistično misli med nami, bo spregovorilo v obrambo Karla Marksa in njegovih temeljev, katerim so zvesti socialisti po vsem svetu. Malodušneži naj dezertirajo, če hočejo, naj se PREVREDNOTUJEJO in PREVELIJO, saj za njih borba za obstanek in osvoboditev izpod jarma kapitalizma že zdavnaj ne obstaja več. Mi smo še medni sužnji, mi spadamo še med izkoriščane in zatirane, zato bomo držali krepko prapor marksizma, katerega se po naših plečih kvišku plezajoči že stramujejo.

Diskutirajte, mislite in presojajte, da bodete trdno stali ko bo treba odločevati: ali naprej po proletarski poti, ali na stranska pota malomeščanske frazeologije. Če prestanemo preiskušnjo, bo iz očiščenih delavskih vrst moglo vzrasti gibanje, ki je bilo doslej nemogoče, ker smo tavalili za vodniki, ki so zgubili smer in ideale.

C. I. O. ZAHTEVA DELO ZA MILLJONE BREZPOSELNIH

Pretekli teden je John Lewis zopet zahteval od kongresa delo za milijone brezposelnih in 3 milijone dolarjev apropriacijo za tekoče fiskalno leto, ki se bi porabili za W. P. A. dela.

Lewis je povedal, da je ta vsota potrebna, ker je v deželi 13 milijonov brezposelnih delavcev. Brezposelnost je zojet postal najvažnejše vprašanje dežele kakor v pretekli krizi. Zaposlenost brezposelnih, osiguranje njihov obstanek, je glavna dolžnost naroda in države.

Upravitelj relifa iz Ramsey okraja v St. Pavlu, Minn., ki je bil pred senatnim brezposelnim odborom v Washingtonu in prosil vlado, da določi višjo vsoto za relif. Tam je pričal, da so tamošnji brezposelni lačni in faktično stradajo.

AMERIKANSKE BOMBE RUŠIJO UBLJAJO ŠPANSKA MESTA IN LJUDI

Pred kratkim je ladja Kellwald odpeljala z Philadelphije 20.000 bomb, ki služijo za bombardiranje iz zraka. To je v zadnjem času že tretja ladja z vojnimi materialom, ki se pošilja iz Amerike generalu Franku. Pošiljateve seveda niso naslovljene na generala Franka, niti niso adresirane v Španjo, kupci so Nemci in Italijani. Ko pa se ladja približa Evropi, dobí ukaz da pristane v španskem pristanišču, kjer vse tovor izkrcajo. S temi pošiljatkami se posebno bavi Du Pontova firma, ki je dovolila za svoje pošiljateve poseben kredit.

O'Connell predlog za spremembo nevtiraliteta zakona v tej smeri, da se razlikuje napadalce od napadenih, bi omogočil španski vladi nabavljanje orožja v Zedinjenih Državah ter zaslužiti vso podporo.

"PETER THE FIRST"
Great Russian Film
...From Tolstoy's Famous novel...
STARTS THIS SATURDAY
At Art Cinema, 800 Liberty Ave.

DELAVSKI VODITELJI ZNANI LIBERALCI PROTI POLITIKI IZOLACIJE

POZIVAJO AMERIKO, NAJ VO DI AKCIJO ZA SVETOVNI MIR

"Mednarodna kooperacija vseh miroljubnih sil na svetu je nujno potrebna, da se prepreči novo svetovno vojno. Vojne v Španiji in Kitajski grozijo potegniti v vojni vrtnice še druge narode, česar posledice bo nova svetovna vojna.

"Stotisoče ljudi je bilo ubitih in ranjenih ne samo na bojnih poljih, ampak povsod, kjer so japonski, italijanski in nemški fašistični zrakoplovi neusmiljeno uničevali nedolžne množice.

"Incident kakor potopljenje ameriškega rušilca 'Panay' in angleškega 'Endymion' ob Španki obali, povdarja resničnot teh trditvev.

"Mi verujemo, da je značilen čikaški govor predsednika Roosevelta, v katerem poziva na karanteno napadalcev, odprl pot k mednarodni kooperaciji. Mi podpisemo ta govor in urgiramo, da se ustavi fašistične države pri nabavljanju sredstev za nadaljne vojne.

"Mednarodno sodelovanje vseh miroljubnih sil po celem svetu, združeno z ljudskim bojkotom proti napadalnim državam z prepovedjo izvoza, bo ustavilo

vojno invazijo v Kitajski in Španiji in preprečilo novo vojno.

"Če dovolimo japonskemu militarizmu, da podjarmijo in izrabijo Španijo, kakšne bodo možnosti, da bi to kombinirano silo ustavili pred nadaljnjim podjarmljenjem celega Vzhoda, Evrope in Amerike? Ali more Amerika odkloniti sodelovanje v tem edinem poskusu, da se prepreči katastrofa? Ali naj Amerika zapusti demokratične in miroljubne sile na svetu? Ali naj sledimo po poti angleških torijev?"

"Napadalne države so sedaj izrabljale našo izolacijo in takozvano nevtiraliteto, da so lahko nadaljevale svoje imperijalistično podjarmljenje, brez kakršne močne moralne opozicije in ekonomskega pritiska in odgovarjajočih odredb lahko ustavili fašistične napadalce, da se ohrani mir."

To izjavo Lige za Mir in Demokracijo, ki zahteva sodelovanje demokratičnih narodov vsega sveta za podporo miru, so podpisali:

Joseph Obergefell, Secretary-Treasurer, Brewery Workers' International Union, A. F. of L.; Morris Muster, President, United Furniture Workers of America, C. I. O.; Matthew J. Burns, President, International Brotherhood of Paper Makers, A. F. of L.; Lewis Merrill, President, United Office and

NAPREJ

Slovenian Weekly Anti-fascist Labor Paper in U. S. and Canada
Published Weekly by "NAPREJ" Publishing Company,
Slovenian Auditorium, 57th and Butler St., Pittsburgh, Pa.
P. O. Box 1866, G. P. O.
Entered as second-class matter, Sept. 17, 1936, at the Post
Office at Pittsburgh, Penna., Act of March 3, 1879.

NAPREJ

tednik slovenskih protifašističnih delavce v Ameriki in Kanadi.
—Izhaja ob sredah—
Naročnina za celo leto \$2.50; za 9 mesecev \$2.00; za 7 mesecev \$1.50;
za 6 mesecev \$1.35 in za 3 mesece \$0.75.
Dopisi in oglasi morajo biti v uradu najpozneje v torek zjutraj.
Dopisov brez podpisa ne vpoštevamo.
Vse pošiljateljce naslovite na:

Post Office Box 1866, G. P. O. Pittsburgh, Pa.

ZGRAZANJE NAD FAŠISTIČNIM BARBARSTVOM NI DOVOLJ

Iz dneva v dan nam časopisje prinaša vesti in poročila o dejanjih in dogodkih, ki morajo pretrpeti še tako zakrknjeno srce. Italijanska in nemška letala so pretekle dni uničevala in morila po nesrečni Barceloni, ki ni nobena trdnjava, ki ni na fronti. Tisoče mrtvih, tisoče ranjenih in pohabjenih, mož, žena, otrok. Tisoče takih in enakih, kot si ti čitalec. Tako smo že navajeni in utrujeni od takih poročil, da si navadno niti ne predstavljamo dovolj živo, kaj se to pravi, tisoče nedolžnih pomorjenih in razmesarjenih.

Barcelona ni edino mesto v Španiji ki krvavi, ker se noče podvreči fašističnim nasilnežem. V Etiopiji gorijo naselbine nedolžnih in neoboroženih domačinov, italijanske strojnice kosijo in morijo tam še danes, ker ljudstvo stoče pod jarmom rimskega imperija. Po obsegu in krutosti še strašnejše je ubijanje civilnega prebivalstva na Kitajskem, katero z ognjem in mečem osvajajo japonski fašisti. Ne govorimo o padlih na frontah, ne govorimo o žrtvah vojne, katero so fašisti zanesli v posamezne dele Evrope, Azije in Afrike. Govorimo o nedolžnih žrtvah, ki padajo v prebivaliških daleč za fronto, govorimo o moritvi civilistov, takih kot smo mi. To ni vojna, to je moritev.

Kjerkoli se pojavijo fašisti hodi z njimi smrt. V Avstriji so Hitlerjevci začeli s takimi brezobzirnostmi in s takim pritiskom, da se ljudje sami ubijajo. Med številnimi samoumori, i katerih slišimo iz Avstrije, so mnogi taki, ki gredo na račun hitlerjevih morilcev. Major Fey in njegova družina je bila umorjena, prišli so jih med "samomorilce," kot v Jugoslaviji izjavljajo, da se ubiti politični jetniki prostovoljno mečejo iz četrtega nadstropja.

Trda so postala človeška srea med svetovno vojno in niso se omeščala v poyojnih dveh desetletjih. Zgražamo se še in obsojamo moritve in morilce, prenelo ali nič pa ne podvezamo proti gangsterjem iz fašistične internacionale, niti proti njihovim agenturam med nami. Slovenci sami ne bomo preobrlni toka dogodkov, toda to nas ne odvzede od dolžnosti, po svojih najboljših močeh dejansko dokazati, da naše zgražanje ni samo na usničah.

Ne kupujmo ničesar, kar prihaja iz fašističnih dežel. Kupiš za dolar nemških produktov in s tem daješ Hitlerju za dolar municije, s katero terorizira svet. Kupiš brez potrebe italijansko robo in daješ s tem Mussoliniju možnost izvoziti iz Amerike gazoni, ki nosi letala nad Barcelono. Brez izvoza iz Amerike, bi Japonci ne mogli podjarmljati Kitajske.

Nemški, italijanski ali domači ameriški fašisti rogovilijo po naših naselbinah. Ne ostajamo doma, priključujemo se onim, ki nastopajo proti nosilcem fašističnega barbarstva. Demokratične organizacije izdajajo sezname fašističnih podjetij in trgovin. Bodimo dosledni in zapomnimo si njihove naslove, da se izognemo takih obratov.

Amerika je začasno še obvarovana nesreče, ki je udarila Španca na Kitaje. Gangsterji nas prepričujejo, da ni naša zadeva kaj se godi onstran Atlantika in nam svetujejo izolacijo. Oni hočejo imeti proste roke v Evropi, oni bi hoteli vsiliti ameriški demokraciji hinavsko vlogo Pilata, ki naj si opere roke nad krvavim barbarstvom, brez da bi kaj podvzela za zaščito nedolžnih žrtev fašističnega gangsterizma. Ne bodimo brezbrilni! Sodelujmo in podpirajmo gibanja v Ameriki, ki zahtevajo da Združene Države zaščitijo napadene pred napadalcem. Sodelujmo in podpirajmo Ligo za Demokracijo in Mir.

PITTSBURGH KONCERT IN VEČERINKA

Hrvaški delavski ženski klub "Napredak" se je lepo pripravil za praznovanje svoje četrte obletnice, katero bo proslavljala dne 26. marca v Slovenskem Domu z večerinko in koncertom, na katerem je sledeč program:

1. J. Brzović, govor.
2. Pevsko dr. Prešeren, petje narodnih pesmi.
3. William Skerlong in Louis Stanisha, piano akordions.
4. Jackson sestre, petje in ples.
5. Gilbert in Josephine Hrvatin, banjo in piano akordion.
6. Elsie in Josephine Klun, pojejo.
7. "Fotograf", igra v enem delanju, J. Levak in J. Kordešič.
8. Applé dance.

Za ples bo igral Frank Planton orkester. Vstopnina 20c za osebo. Pričetek večerinke ob pol osmi zvečer.

Pozivamo ves narod iz mesta in okolice, da nas ob priliki na-

še proslava četrletnice številno poseti, da bomo lahko nadaljevale naše delo v prid in korist delavskih bojev. Za dobro postrežbo in izvrstno zabavo bo skrbel.

Odbor

POSLANEC B. JOVANOVIČ ARETIRAN KER JE BIL V ŠPANJI

Poročilo smo o tem, da je bil v Španiji na obisku srbski narodni poslanec D. Jovanović, ki pripada srbski zemljoradnički stranki. Ko se je povrnil v Jugoslavijo, so Jovanoviča pričakali na obmejni postaji policaji dr. Korošča, ki so ga aretirali in tako natančno preiskali, da so mu razrezali celo čevlje, v katerih so iskali neke španske dokumente. Po zakonu so poslanci sicer imuni in pred aretacijami zaščiteni, toda v Jugoslaviji je od leta 1929 samovoljna vlada jočih nad vsemi zakoni.

— Hoover je bil pri Hitlerju. Pravijo, da sta se prav "priateljsko" razgovarjala. To je zelo verjetno. Kakšne nasvete je Hoover dobil pri Hitlerju si tudi lahko mislimo.

NOVA KOMUNISTIČNA PROPAGANDA ALI BARBIČEV SMRTNI PLES

Izjemoma objavljamo spodnji dopis iz Clevelanda, ki se bavi s "strokovnjakom" na način, ki so ga uvedli v Chicagu. Vsi čitatelji se bodo strinjali z naslednjim nasvetom vsem dopisnikom: "Kdor se dihurja dotika se nalez in donša smrad v čisto družbo."

Zato pustite strokovnjaka za pobijanje uši in slične prikazni ob strani. Z osebnostmi se ne pečajte, polemizirajte z mislimi in predlogi, pišite o tem, kaj bi se moralo in kako bi se moralo postopati, da bo nastala med nami sloga in enotnost, potom katere bomo mogli bolj uspešno napredovati, kot smo doslej.

Objavljamo ga, ker je stalno napadenemu človeku treba dati možnosti odgovora. Te možnosti ni dobil pri onih, ki imajo sicer "demokracijo" v zakupu, ki pa nekaj skrivajo pod srnjako, ki samo napadajo in obtožujejo, ne dovoljujejo pa nobene obrambe.—Ured.

V 53. štev. Prosvete pod "Listnica Uredništva" mi urednik odklanja pošten odgovor na Barbičev "objektivnost" z klasičnim tolmačenjem da je ta odgovor izbrljanje Prosvete za komunistično propagando.

Treznomislecim čitateljem prepuščam sodbo in "tolmačenje" "Komunistične propagande" in koliko procentov jo najdete v naslednjem dobesednem cenzuriranem dopisu poslan Barbiču v odgovor na Prosveto.

Onemu, ki mi pošlje najboljši odgovor na: kaj ni komunistična propaganda, da se potem ven ravna tako, da bodo moji dopisi priobčeni v Prosveti, pošljem zastojno eno celo nekomunistično in neosebno kurje oko, s katerim je velepisatelj Barbič kulturno in neosebno "pital" čitatelje Prosvete. Dobesedno se dopis glasi:

Pet let bo minulo odkar sem ga razgledal za hinavca in lažnika: ta nepreklican korak, velepisatelj kurjih očes ne more preboleti, še manj pa pozabiti, rad bi storil ono — storijo vsi malenkostni ljudje — se maščevali! Zapisal in razkrinkal sem njegovih navad in ta ostane kot je, pa naj jo obrača v katerikoli jezik hoče. Pet dolgih let študira moj dokument, ne da mu mira ne po dnevi in ne ponoči, zato je mož zmeden ker ne more preduргачiti fundamentalno in značilno dejstvo; mar bi preduргачil sebe, pa bi bilo vse v redu in miru. Ako uspe v tem, mir se bo naselil v njegovem srcu in njegov patron dobi od njega darovano miško.

Upanje da se preduргачi ali poboljša ne bo izdalo veliko, dokler se bo držal lepe pasje navade, da bo ob pošteni osebi ali stvari vzdignil levo nogo in svoje odpravil — V dokaz naj služi napad, ker sem plačal članarino kot ustanovni član Cankarjeve ustanove. Od velepisatelja bi urednik vendar moral zahtevati malo manj literarnih cmokov kot so moja kurja očesa, katere gotovo niso nobena duševna hrana, še manj pa napadanje Cankarjevega Glasnika, kateremu spada S. N. P. J., ki je dala lep stotak članskega denarja, in Barbič ni ugovarjal! Vprašanje nastane, koliko bi na ugovarjal, ako bi jaz daroval za Družinski Koledar ali Majski Glas? Človek bi svetoval da ako ga dopisi ne spreminijo, naj pa on spremeni dopise, tako da bo čitateljem teknilo 95%, ne pa kot Celin ugotavlja komaj borih 5% — papir tudi nekaj stane!

Nisem edini, ki vidi škodo, katero dela listu in delavskemu pokretu. Coff, Jankovič, Skapin, Hočevar in drugi močno opozarjajo na njegovo pogubonosno taktiko. Prvi je mojstersko pokazal na notranjo nevarnost in se sprašuje kako dolgo še, o gl. urednik, da se spremeni naša kulturna dieta v Barbičevih dopisih? Zadnji bi bil, ki bi priporočal cenzuro — konstatiram pa kot Celin, da 95% njegovih "umotvorov" res ni užitna kulturna hrana, pa brez zamere! Moje pošteno mnenje je da ako bo še kaj dalje časa velepisatelj kot dosedaj, da ne bo dolgo vzel, da se bo seja kluba 49. lahko vršila v telefonskem booth! Veliko zgubo in udarec je dobil ko se mu je "zraščeni dvoječek" odklopil in siromaka prepustil samemu sebi in njegovim otročarijam. Od njega se ni nič naučil v dopisovanju kot izgleda, da hvaličnost, ker mu je lepo zavrnil, da se s takimi ne marsikateri zmakez osebne značaja. Nobena beseda mu ni bila pregrda, nobena dostojnost ga ni zadr-

žala, da bi ne izbruhnil. Jontez ga je lepo zavrnil, da se s takmi ne bo prekljal in s tem pokazal, da je pameten fant. In tako je reklo mnogo drugih oseb, posebno Jože Maslo, kateri, ako bi obešal v javnosti osebne stvari, ima zadosti municije da raznese pet Barbičev! Prepustijo mu naivno veselje "velepisatelja" da lepo naprej, zbadaj zmerja, laže in grize. Ako je junak, naj se spravi nad Jankoviča, Skapina, Coffa in posebno nad Maslotom, ki so ga spravili v luknjo, čemu strah pred njimi! Razumljiv mi je Durnov dopis v Prosveti 23. februarja, v katerem ga zagovarja s tem da marsikaterem pove resnico. Podčrtajmo "marsikateremu", in ostane nam, da večini pa ne. Jaz bi vzel to za merodajno sodbo, ko bi se ne spominjal kako se je ravnosti Jože Durn hudoval nad Barbičem in njegovimi "dopisi". Hvalično spremeno in zagovor razumemo vsi, ki smo bili na letni seji društva "V Boj" Ako je njemu drago spatii z ježem ki mu je svoj čas pomolil pod nos očitek, da marca po Rogeljnovo maro, je meni tudi in vsem ki ga dobro poznamo.

France bi bil rad duhovit, zato je napisal tisto o ustreljenih kozz tih. On jih ne sne, pa jih ne sne! No, pa poglejmo to stvarco malo zliže: Kdo je svoječasnno preklical tisto pri Ameriški Domovini in urednikih iste? Mar ni bil to sam Barbič? Kdo ga je polomil s svojgo "duhovitostjo" ter popravljal neumni utis o Ludviku Medvešku? Spet Barbič. Pošteno se lahko reče, da ko je ustretil Barbič, preklical, spekel in snedel ter vse skupaj pobrusil brez soli in popra!!! No, in pohurстал je z menda poslednjega simpatičarja Lojalistov v Španiji. In kdo je preklical famozno "rezolucijo" napram Siskovihu pri društvu "V Boj"?

Njegovo "logiko in učenost" je svoj čas razkosal drug dopisnik v lokalnem dnevniku. En del te "logike" je ostalo, ko pravi, da sem vzel prepstni list od društva "Mir" k društvu "V Boj". Njegovo laž in zlobno neumnost pribijem najlaže s tem, ko poveča, da sem bil član 53. predno se je društvo "Mir" ustanovilo, in to je bilo takrat, ko je bil on v nazadnjaških vrstah takrat, ko se je Frank Alesh silno trudil in mariral in ga končno "pridobil" za delavski pokret.

Rad bi vedel od kdaj in kje je prepovedano, da se ne sme predlagati podporo listu, ako ga smatramo naprednim ali protifašističnim? Če moramo držati roke proč od takega lista, tedaj ni bil na mestu noben moj predlog v prilog Proletarca, Prosvetne listice in za Družinski Koledar in vendar ni Barbič vrgel stvar v fumace. Ako izpolnjem svoje dolžnosti napram SNP. imam menda tudi pravico si sam izbrati druge liste, ako pa člani nimamo te pravice, tedaj je pri nas dvojna mera, in Barbič se na to dobro razume. Čudno se mi vidi, da mi ni branil predloga v prilog Prosvetne Matice na seji čitalnice Slovenskega Delavskega Doma, ali pa kadar sem pobiral prostovoljne prispevke za Proietarca. Barbič je poklican, da mi dokaže, da sem jaz kdaj napsprotoval napredni delavski stvari — pomagaj sem vsaki, ki sem jo tako sodel, škodil nameroma nobeni.

"Logiko in zaključke", ki jih dela da sem jaz cerkveni pristaš, razume le on sam, zato mu ne bom odgovarjal. Moja dela so odprta knjiga, kdor me pozna, ve kam spudam in kdo sem, odločno pa odklanjam, da bi bil ravno on izmed vseh izbran za mojega dušnega pastirja ali političnega čuvaja, on ki uprizarja osebne pogrome sebi v škodo, drugim v posmehovanje.

O "tranciranju in korigiranju" mojega dopisa pred petimi leti sem se napolil in govoril s Siskovičem, ki mi je močno svetoval in povedal približno takole: Barbič naj poskrbi pri Proletarcu, da se Siskovičev odgovor priobči, pa bo tista stvar vsa razjasnjena. Nadalje naj ga vprašam, kdo je bil tisti, ki je letal po nasvete in korigiranje k Siskoviču na 1009 E. Street v letih 1930-1931 ni del 1932 — sam Frank Barbič! Nadalje mi je močno svetoval, naj za božjo voljo pustim stvar na mru, naj mu ne odgovarjam na njegov dopis kajti vse njegovo "dopisovanje" se mu vidi nalik dihurjevi taktiki pred napadalcem, ki mu odgovarjajo na njegove "dopise in logiko". On pravi, da sem zadosti povedal takrat, pred petimi leti, to je in ostane — kajti potuhne se lahko, spremeni pa nikoli! Da on hoče biti duhovit, in za boga, če ni res dostikratovit v dihurjevem duhu pa si pomagaj! Ako ga sami uredniki ne marajo "trancirati", pa ga še tebi ni treba, Lokar. Cemu nevaležno delo. Povej pa vedno in povsod kdo je, pod nobenim pogojem se ga pa ne dotakni s prsti, kaj-

VEZBANJE VAJENCEV

V zmislu zakona, ki ga je Kongres nedavno sprejel, je bila organizirana nova vladna agencija, "Federal Committee on Appentice Training" (Federalni odbor za izvežbanje vajencev). Ta edinica, ki spada pod Department of Labor, bo skužala promovirati "boljše vsenarodno razumevanje vajenskega vprašanja in razvijati ter priporočati minimalne metode za izvežbanje vajencev v raznih obratih." Eden izmed pogojev, ki ga ta federalni odbor hoče uvesti, je pismen dogovor, ki naj bo podpisan od vajenca, njegovih staršev in delodajalca.

Izvežbanje izurjenih vajencev je začelo postajati važno z razvojem industrij za masno produkcijo. V prejšnjih časih se je to vežbanje vršilo pod vodstvom malih obrtnikov, ki so imeli svojo lastno delavnico. Ko je minula doba malih produkcijskih edinic, je priložnost za specializiranje v tej ali oni stroki postala tem manjša. Nasprotno splošnemu naziranju skoraj vse industrije še vedno potrebujejo jako izurjene delavce, dočim je zaloga istih stalno manjša.

V zadnjih letih so javne šole uvedle tečaj za izvežbanje v raznih mehaničnih strokah. V večjih mestih so bili aranžirani posebni tečaji s sodelovanju z odbori, ki zastopajo take delodajalce, delavske organizacije. V mestu New York, na primer, mestna šolska oblast sodeluje z vajenskim odborom takozvanega kongresa stavenih strok, tiskarskimi industrijami in krojaško obrtjo. Posebne vajenske diplome se podeljujejo učencem ki so dovršili triletni tečaj, kateri tečaj obstoja iz 144 ur na leto, polovico katerih je vajenec delal v delavnici in drugo polovico se je vadil v šolskem tečaju za dotično stroko. Učni predmeti vsebujejo zrakoplovno konstrukcijo, praktično mehaniko, komercialno risanje, mehaniko za Diesel stroje, električno instaliranje, šivanje na stroje, blokiranje klobukov, draguljsko obrt, vežbanje za strojne delavnice, instaliranje cevi, popraviljanje brezžičnih aparatov in mnogo drugih obrti. Enake brezplačne obrtne šole se nahajajo v mestih Chicago, Boston, Philadelphia in drugih mestih.

L. 1937 je National Industrial Conference Board izdal knjižico "Vežbanje v industriji" in isto je razodela dejstvo, da ie nekoliko večjih ameriških industrij poskrbelo za izvežbanje vajencev, toliko odraslih kolikor mladih začetnikov. Izveden je bil pregled 473 podjetij, zaposlujočih, več kot 626,000 ljudi. Osemdeset odstotkov izmed teh podjetij je uvedlo določen način za izvežbanje svojih delavcev. Večinoma se vežbanje vrši na delu; mladenič je postavljen ipoleg izkušnega strokovnjaka kot vajenec ali pomočnik in polagoma postaja sam izurjen v dotični stroki. Doba vežbanja traja od tri petine tedna do pet let. Več kot ena tretina podjetij je bilo v stanju dovršiti najpotrebnejše izvežbanje v dobi šestih mesecev in še manj. Vajenci dobivajo po navadi polovico redne mezde. Največ vajencev so našli v strojni in orodarski industriji in v izdelovanju električnih in kovinskih produktov.

ence Board je tako-le komentirben dostojen človek se ti ne bo hotel približati. Naj uganja svoje toliko časa, da se bomo urednikom usmili, kot je rekel Celin, ker bomo duševno podbranjani z njegovimi "dopisi" — pusti mu naj izleže svoj mrtvaški ples na dopisnikarjevem polju — in ne bo dolgo, ko mu bodo vsi skupaj poslali lep zaslužni železni križec iz Nemčije za njegovo "velepisateljstvo".

John Lokar, st. član štev. 53. SNPJ.

Beleške o tem in onem

Pri Schifferjevem koncertu v Clevelandu je prišlo do nekake enotne fronte. Razne skupine in grupe so se zavedle in skupaj pripravile koncert, ki je zato tudi dobro uspel. Sedaj se nekaj pripravajo, kdo ima več zaslug za uspeh, kar pa ni tako važno. Važno je, da se je pokazalo, da je mogoč skupen nastop med sicer različnimi skupinami in da složno delovanje omogočuje boljše in boljše uspehe. Gotovo je še več zadev in vprašanj, v katerih bi se dalo slično dejstvovati v splošno korist.

"Proletarec" poroča, da je konvenca JSZ definitivno odložena na prihodnje leto. Klubov ima JSZ 35, med katerima je 7 pasivnih. Lani je bilo v klubih 123 članov manj kot prejšnje leto. Vodstvo in člani se zavedajo, da bo treba nekaj ukreniti za ozdravljenje gibanja za odstranitev vzrokov, da vedno bolj slabi-jo JSZ.

V nekaterih naših listih smo čitali toliko neverjetnih stvari o ameriških komunistih oziroma njihovi stranki, da smo zadnje tedne s posebno pozornostjo prelistovali njihovo časopisje. Iskali smo kakih znakov in sledov o trditvah, češ, da ta delavska stranka pozablja na ves svoj program in da deluje samo še za demokracijo in "demokracijo" kar ji očitajo iz dneva v dan naši "prevrednotarji". Pa smo se prepričali, da je tako in enako "poročanje" tako rasično, kot je razširjena vesti, da je "Neprej" komunističen list. Res da komunistično časopisje podpira vsa gibanja in akcije, ki zamorejo prekrizati račune reakcije in da se pri tem ne gleda na strankarsko plat in firmo takih progresivnih gibanj. Toda pri vseh tej agitaciji za okrepitev raznih posameznih demokratičnih in v bistvu meščanskih organizacij pa so komunisti zelo na nogah za povečanje svoje lastne stranke. Praviijo, da so tekom zadnje kampanje pridobili toliko članov, da jih imajo že 75.000 in sedaj se pripravljajo na konvencijo, ki bo v maju ali juniju in do katere hočejo število članov povečati na 100.000. Noji tiščijo v pesek, mi moramo resnici smelo gledati v oči, pa če nam je prijetna ali neprijetna. Ali bi ne bilo strokat pametnejše, če bi naši noji potegnili svoje glave iz peska in začeli s tako vneto graditi svojo delavsko stranko, kot to delajo komunisti. Močno in zdravo socialistično gibanje bi mnogo pripomoglo k ustvaritvi delavske enotne fronte, ki bi bila najboljša garancija, da bo bodoča ljudska fronta v Ameriki res odgovarjala težnjam in dahtevam delovnega ljudstva.

Uptona Sinclairja ni treba predstavljati našim čitateljem. Vsakdo pozna eno ali več knjig tega delavskega pisca, čigar ime je na Japonskem ravnotako znano kot v Jugoslaviji, čigar knjige se v Argentini ravnotako čitajo kot v Rusiji ali kjerkoli na svetu, kjer žive delavci. Napram in o Sovjetski Zvezi je imel ta delavski pisatelj že več raznih mišljenj in stališč. To spremenjanje mišljenja ni nobena nedoslednost; razvija se človek in razvija se delavska država in samo trmoglavci in noji se neglede na razvoj krčevo držijo stališč in ocen, ki jih je rasično življenje v zadnjih pomembnih dveh desetletjih za zdavnaj razmajalo in preplavilo. Ko je

ral svojo študijo: "Dejstva nikakor ne potrjujejo večkrat izraženege mneja, da intenzivna in napredujoča mehanizacija zmanjšuje potrebo visoko izurjenih dlavcev. Dočim je res, da manj obsežno mehanično vežbanje kot poprej utegne biti zadostno za pripravljanje v mnogih zaposlitvah, vendarle je potrebna visoka stopnja specializirane izurjenosti, da se zagotovi najboljši uspeh iz kompliciranih strojev, in taka izurjenost se more zadobiti le na podlagi temeljitega spoznanja strojev."

F. L. I. S.

—220,000 japonskih vojakov je že padlo v invazijski vojni z Kitajsko od julija, pravi poročilo iz Hankova. Kitajec je padlo sorazmerno več, ker so brez modernih obrambnih sredstev.

pred leti Sinclair z nerazumevanjem in odklonilo gledal na Sovjetsko Zvezo, so njegove izjave naši "objektivni" listi ponatiskovali in na njegove besede gradili svoje kritike in obsodbe. Tedaj je bil Sinclair njiž avtoriteta. Danes se je Sinclair razvil od drugega mišljenja, ki ni več odklonilo napram SZ. Za naše liste Sinclair ni več avtoriteta, niti pri "a. Danes očitajo Sinclairju po našem časopisju, kar se ni drznil noben resen in dostojen človek storiti, predbacivajo mu korupcijskinstvo, Kvalificiranje, tega "moralnega in etičnega" postopanja prepučamo čitateljem.

Mimo naših beležk ne sme važno opozorilo, ki daje tudi ključ k vprašanju, zakaj smo se proti svoji volji znašli v polemiki z nekaterimi slovenskimi delavskimi listi. Groš dobi vsak, ki nam more doprinesiti najmanjši dokaz, da smo v "Napreju" osebni. Radi zasebnih dejanj in nehanj nismo nikomur stopili na kurja očesa, če se pa predrzemo brez ovinkov in brez rokavic pokazati na javne zedeve in javno mišljenje, če smo pri belem dnevu, ki je okoli nas, trdno prepričani da ni noč, kot trdijo nekateri, to ni prav nič osebno, to ni napadanje niti blatenje temveč mnenje ki spada v vsako res demokratično družbo, društvo, organizacijo, skupnost. Nič nima z osebno nastopjo opraviti tole opozorilo: Na čelna izjava sklepi konvencij neke naše ustanove določajo, da se ima pravce pisanja glasila te ustanove držati v svobodnemiselnih in socialističnih smeri. Ti sklepi še veljajo, ker jih je potrdila še nedavna konvencija. Te dni pa smo s začudenjem čitali uvodnik, ki naznanja, da se pravce lista menja, da zapuščata socialistično delavsko stališče in da bi v bodoče sledil težnjam PREVREDNOTENJA socialističnih načel Črno na črno se čitateljem orisuje položaj socialističnega delavskega gibanja in oznanjuje se njegov plem in smrt.

To ni kako privatno mišljenje, nego uradni uvodnik glasila oznanjuje čez noč: Adijo socializem; fantje desetletja smo vas vodili in končno zavedli v zagato, iz katere ne vemo izhoda. . . . Kod demokrati moramo reči, da ima samo konvencija pravico menjati pravce pisanja, nikakor pa ne posameznik. Nručić je treba reči, da so konstatacije o polomu socializma tret izvite.

Nikoli se še ni toliko govorilo in delalo za uresničenje socializma kot je to danes slučaj. Če se socialistično gibanje v eni državi nahaja momentalno v krizi, to ni prav noben dokaz, da so njegovi ideali skrahirali in da jih je treba zapustiti, da je treba dezertirati PREVREDNOTENJE je lahko marsikaj in o tem slavnem PREVREDNOTENJU bo prilika govoriti, ko bomo izvedeli kaj pravzaprav vsebuje.

Nam in menda še marsikomu je ta znamenit članek (ki ga na drugem mestu ponatiskujemo) odprl oči in odgovoril na vprašanje: zakaj se ne moramo skoraj v nobenem vprašanju strinjati s pisanjem glasila. Ne moremo se strinjati zato, ker glasilo zapuščata delavsko, socialistično, razredno stališče in ker vodi v BREZVEDNOTENJE, kamor nočemo niti mi pri "Napreju" in kamor ne bodo sledili tisti, katerim je socializem več kot prazna fraza.

PROTI-DELA VSKA KONSPIRACIJA

Sovražniki delavstva napenja-jo vse sile, da razbijejo delavske organizacije. Pri tem se poslužujejo nezasilanih konspiracij proti progresivnim voditeljem v unijah. Za glavne tarče so si izbrali Harry Bridgesa in Harolda Pritchetta, oba popularna in energična voditelja na Zapadu. Oba hočejo deportirati iz Amerike, da se iznebijo teh delavskih voditeljev, v katere imajo člani organizacij veliko zaupanje, ker so pokazali svojo odločnost v raznih stvarkah, ki so se uspešno završile v prid delavcev.

Delavstvo mora biti na straži, ako hoče prekrizati kapitalistično namene in njihovo konspiracijo proti delavcem!

DOLŽNOST ZAVEDNEGA DELAVSTVA

Ker sem tudi jaz eden brezposelenih in imam dosti časa na razpolago, pa ga porabim za pazno čitanje razne delavske literature, sem sklenil, da se tudi jaz malo oglasim v listu "Naprej" in izrazim svoje mnenje.

Vsak zaveden delavec lahko danes vidi, da se vrši velika borba med kapitalizmom in razredno zavednim delavstvom, vidimo tudi, da vedno prihaja kapitalizem do vrhunca, svoje moči in je začel propadati, kajti vsaka stvar pride enkrat do svojega konca, in današnja kapitalistična družba ne bo nobena izjema. Čim prej to bolje in to v splošno korist ljudskih množic celega sveta. Slediti mora nova doba, to je doba socialne demokracije, v kateri bodo vsi ljudje enakopravni, z enakimi pravicami kakor tudi dolžnostmi. Zato je nas vseh dolžnost, da se že takoj začnemo pripravljati in organizirati, da se usposobimo prijeti za vajeit roke, ko pride čas za to in to ne samo v U.S.A., ampak po celotni svet. Da pa to dosežemo, je po mojem mnenju potrebno, da se vse delavske stranke, ki danes vodijo boj ena proti drugi, združijo v močno delavsko-farmarsko stranko in enotno nastopijo proti skupnemu sovražniku: fašizmu in kapitalizmu. To bi bila najboljša pot za doseganje našega cilja, in katere mora priti prej ali slej. Samo da bi ne bilo prepozno! Tukaj niso izvetji mali trgovci ali takozvani srednji stan, kajti ravno ta depresija jih je lahko dosti naučila, da znajo, da tudi oni spadajo v delavske vrste, kajti tudi oni so okuščili vso težko okrutnega kapitalističnega sistema, kj nas vedno hujše pritiska k tlon.

Volitve so bile dostikrat dobra šola, kajti izprevideli smo, da kadar gremo v boj razcepjeni, smo gotovo poraženi. Vse drugače bi pa lahko bilo, ako bi se delavstvo zavedalo in nastopilo v enotni fronti. Lahko bi že imeli lepo število delavskih zastopnikov po raznih javnih uradnih zakonodajah. Tukaj velja izraz Karla Marksa in pride do veljave v katerem pravi: "delavci celega sveta, združite se!" Če bi po njem ravnali, bi bili združeni in močni v delavski stranki, ne glede kako ime bi nosila, samo da bi slonela na podlagi in principih socializma. Jaz mislim, da večina delavstva bi se s tem strinjala, le pri voditeljih raznih stranic bi bilo treba malo več dobre volje, da bi delovali za to idejo in bili malo bolj tolerantni eden proti drugemu. Ako bi bili danes združeni, bi ne bilo več kakor deset milijonov (bolj pravilno 13 milijonov) delavcev brezposelnih, da ne štejem drugih milijonov, ki so ledeno zaposleni, in katerih družine trpijo pomanjkanje, in to v državi, ki ima vsega dovolj. Ako bi vse te množice strdale zato, ker ni zemlja obrodila bi bilo nekaj drugega, tukaj pa milijone ton raznih živil in drugih potrebščin gnije po farmah in raznih skladiščih, na drugi strani pa ljudstvo strada. To je gnil sistem kapitalizma! Koliko živeža se vsako leto namenoma vniči samo za to, da ostanje cene izdelkov visoke. Ako pa bi se ta blazni kapitalistični sistem odpravil in nadomestil z socialističnim, bi ne bilo na eni strani toliko revežev, na drugi pa toliko milijonarjev. Odstranjenje bi bile tudi vse krize in ljudstvo bi lahko živelo v prosperiteti, kajti dokler nam zemlja rodi, ni potreba, da ljudstvo strada. Enako bi se tudi delo razdelilo. Ker bi vsi zmogli ljudje delati, bi zadostovalo 4 ure dela na dan, ne pa več kot 6 ur na dan. Delavec bi pa delal v zavesti da dela sam za sebe, ne pa za profit kapitalistov, kateri so si na račun delavstva vstvarili že ogromna bogatstva. Ako bi bilo pravilno, bi oni sami morali skrbeti za starostno pokojnino in uposliti mlade delavce, ki z zaman iščejo dela po tovarnah n drugod. Z eno besedo bi lahko omenil, da se nahajamo v moderni mezdni sužnosti.

Pred leti je bilo treba Abrahama Lincoln, da je osvobodil zamorce iz telesne sužnosti. Kaj pa ni mezdni sužnji čakamo, da se bo tudi nam rodil kak odrešenik, da nas bo osvobodil iz krutega kapitalističnega jarma? Ali nimamo sami v sebi toliko moči, da se osvobodimo verig, v katere smo vkleleni. Stari socialistični izrek pravi, da kadar bo prišlo osvobodjenje delavstva, da bo to moralo biti delo njih samih in ne je tudi resnica. Marsikdo bo morda dvomil o tem, da ni mogoče, ampak jaz mislim, da je vse mogoče, dokler smo živi. Spominjam se, ko smo pred kakimi 25 leti včasih v družbi debatirali, so se nekateri izjavili, da avstrijskega, nemškega in ruskega cesarja tudi hudič ne premaga. Ker sem jaz bil drugačenega mnenja kot ostali, sem jo moral urednih korakov pobrzi stran, da sem odnesel zdravo kožo. Da je bilo moje mnenje pravilno, je pokazala zgodovina, kajti vrženi so

bili iz svojih prestolov po njih lastnem ljudstvu. Zatorej, ako bi se delavci tukaj zavedali svoje moči in bili združeni eni sami močni organizaciji, bi tvorili trdnjavo in bi ne bilo sile, ki bi jo premagala. Slišal sem delavce, ki so še toliko srečni, da imajo delo, ki so dejali: "Kaj mi če organizacija, saj jaz delam." Tak človek ne premisli, da se bo lahko jutri znašel na cesti brez dela in bo deležen usode z milijoni drugih brezposelnih delavcev, ki živijo v bedi in pomanjkanju.

Precej lepo število nas je, ki smo prepričani, da pride tudi za nas dan vstajenja osvoboditve in odrešenja iz kapitalističnih verig, in bo zavladala svoboda in pravica med narodi celega sveta. Sicer ne vem, kdaj pride tisti čas, ampak veseli bi bil, ako bi mi bilo dano to dočakati, če ravno samo za en dan.

Koncem tega dopisa naj omenim še to da se popolnoma strinjam z dipisom V. Coffa, ki je bil priobčen v listu Naprej dne 9. februarja, ker je poudarjal in koristen za delavske mase, Takih dopisovalcev delavci potrebujemo več, ne pa takih, ki samo zbadajo in napadajo eden drugega. Jaz sem naročen na 4 slovske liste, namreč na Naprej, Prosveto, Enakopravnost in Cankarjev Glasnik. Z listom "Naprej" se strinjam, ker piše in uči delavce, kako bi si lahko pomagali in izboljšali svoj bedni položaj, kar je popolnoma pravilno. Dobijo se še tudi taki, ki se prištevajo med razredno zavedne delavce, pa vse eno blatijo delavski list "Naprej". Dobro je, da jih ni veliko število, kajti lahko bi jih na prste štel. Delavski listi, bi morali delati skupno in sicer vsi za enega in eden za vse, časi so preneseni, da bi zbadali eden drugega, seveda malo poštene kritike včasih ne škoduje, kadar je na mestu. Od kapitalistov bi se lahko dosti naučili, kadar se gre za njih koristi, oni ne gledajo, kakšne vere je kateri od njih kakor tudi na polt ne gledajo, pa naj si bo črn, rumen ali bele kože; oni nastopijo enotno, samo da nas držijo v nadaljni mezdni sužnosti, in glede na naše prepričanje, vero ali barvo, ni ničesar, ako le količnik nasprijetje njegovi volji. Izjeme so le dopisniki Barbičeve vrste, Barbič lahko lopne v Prosveto po vsakem, katerega ima na piki. Njemu se vse priobči, ako bi se pa hotel prizadeati zagovarjati v istem listu, gredo njegovi dopisi v koš. Pa saj največkrat se niti ne zplača, da bi mu kateri človek odgovarjal na njegove bedarije, in je najboljše, da jih človek preze.

Spominjam se, ko sem pred kakimi 5 leti poslal dopis v Prosveto in kateri je bil precej stvaren. Zagovarjal sem se namreč proti Barbičevemu napadu, pa ni dopis bil nikdar priobčen, čeprav sem naročnik Prosvete odkar izhaja. Obvestilo se me je, da zame je zaveda v listu zaključena, ni pa bila za Barbiča, kajti on je imel še zmeraj na razpolago kolono Prosvete, da je udrihal po meni in moji družini. Dotični dopis je bil vsesjedno priobčen v "Enakopravnosti". Naj omenim še dopis brata Uleta, ki je bil priobčen v Prosveti dne 4. marca t. l. in v katerem brat Molek pobija Uletova izvajanja. Moram reči, da je brat Ule imel prav, kajti ko bi se v tistem času, poprej ko je prišel Hitler na površje združile socialistična in komunistična stranka v enotno fronto, bi fašizem v Nemčiji ne bil prišel nikdar na površje, kajti stranki sta predstavljali silo, katere ne bi mogli Hitlerjevi fašisti nikdar zdrobiti. Brat Molek se ne strinja z nobeno diktaturo, pa najsibo fašistična ali delavska, saj tako je že večkrat sam omenil v svojih uredniških člankih. Moje mnenje je pa ravno nasprotno, kar se tiče delavske diktature. Po mojih mislih je delavstvo prisiljeno, da jo izvaja v prilog delavcev in da brani in si ohrani to, kar si je delavstvo z težkim truhom priborilo in to vsaj za toliko časa, dokler ne pride država v normalne razmere. Pa najsibo to Nemčija ali pa Rusija. Ako bi se v Nemčiji pred leti zavedali sedanjih posledic, sem prepričan, da bi se delavstvo združilo in nastopilo v skupni fronti proti fašističnemu tiraniju, in branilo demokracijo in svobodo svoje države, kakor tudi ostalih narodov sveta.

Ravno tako se mi vidi piškav izgovar, da nas nič ne briga, kaj se godi drugod po svetu in danaj skrbimo sami za lastno domovino, v kateri živimo. Skušnje nas uče ravno nasprotno, kajti danes lahko vidimo, kako steguje fašizem svoje kramplje v sosedne demokracije in države, v katerih živijo ljudstva v večnem strahu in trepetu, kdaj bo Nadaljevanje na 4. strani

PITTSBURGH

Prvi Koncert Mladinskega Zbora "Prešeren"

Nedelja dne 27. marca bo za Pittsburgh in okolico zgodovinski dan. Ze dolgo se je delo valovalo na tem, da se ustanovi mladinski pevski zbor za našo mladino, da se jih seznanijo z lepoto Slovenske pesmi, kar se je končno posrečilo pred nekaj meseci. V Zboru že poje in se pridno učijo nad 50 mladih src, ki bodo pokazali občinstvu trud svojega dela.

Program je tako obširen in tako pester in bogat, da bo vsakdo našel v njem nekaj, kar bo odnesel domov kot najdražji spomin. Na odru bodo nastopili z raznimi točkami z muzikaliziranimi instrumenti skoraj vsi učenci iz našega mesta. Koliko jih je in kdo so ti mnogo obetajoči talenti, boste videli šele na programu in v veliki dvorani, ki pa bi morala biti ta dan premajhna.

Mladinski zbor "Prešeren" ima gotovo simpatije pri vsaki slovenski hiši, ker je to velik korak k napredku naše naselbine. Naši malčki bodo pomagali na kulturnem polju našim starim pevcem in pevkom pri "Prešernu," da bo več življenja in več užitka tako pri petju, kakor tudi pri drami. Dasiravno so vsi še mladi, so mnogi med njimi že precej sposobni za marsikaj v tem pogledu. Treba je le, da jim damo zdaj vso korajžo in pobudo, brez katere se ne more pričakovati nobenega napredka. Torej pokažimo se za zavedne Slovence v nedeljo na mladinskem koncertu. Pričetek točno ob 2 uri popoldne.

POROČEVALEC.

CLEVELAND "SLOGA"

Zadnji tedem sem imel več časa na razpolago, zato sem se namenil, da obiščem na vajah pevce in pevke društva "Sloga." Prešenečem sem bil, ko sem videl, veliko novih pevskih moči, ki se vsi z neumorno požrtvovalnostjo vadijo v petju za prihodnji koncert. Slišal sem našo mlado "Slogo" na vajah, videl sem, da imajo pester program, skoraj vse nove pesmi, katere pojejo iz srca in duše. Jamčim vsem posetnikom te prireditve, da vam ne bo žal, da se udeležite njihovega pomladanskega koncerta.

Poleg lepo ubranih melodij bo "SLOGA" podala tudi krasno dramo "VIHARNA NOČ." Še samo igra je vredna, da jo vsak zaveden delavec vidi. Igre nočen na široko opisovati, ker bo to tragično delo opisano enkrat pozneje.

Naša delavska solidarnost nam veže, da se brez izjeme udeležimo korporativno te delavske kulturne prireditve in jim pomagamo moralno in gmotno. Saj mislim, da je vsem znano, da "SLOGA" stoji na strani in podpira interese vseh zatiranih delavcev. Vemo, da je veliko ljudje brez dela in cvenka, a kakšnega pol dolarja se še najde globoko v žepu, da se ga žrtvuje za našo "Slogo." Prosim vse, ne pozabite dneva 3. aprila v S. N. Domu na St. Clair Ave. Pridite vsi zavedni delavci in delavke, preživite par veselih uric v družbi "Sloga" in njihovih prijateljev. Vas vabi prijatelj "Sloge" jev. ANTHONY TAVZEL,

BROOKLYN

Zima se bliža koncu. Čas se bliža, ko bodo društva pričela prirejati piknike in izlete v prostoto naravo. "Združena Slovenska in Hrvatska podpora in kulturna društva" bodo priredila svoj tretji letni izlet v nedeljo, dne

28. avgusta 1938 v prostorih češke dvorane (Bohemian Hall) 29-19 24th Ave., Astoria, L. I. City.

Prostori so jako ugodni za skupno prireditve, dvoredni za lep, za slučaj neugodnega vremena je velika dvorana, kjer bo svirala dobra godba. Kakor vsako leto, so tudi letos povabljeni razna društva, da se udeležijo. Čim več društev, lepše se bomo zabavali in boljši bo uspeh. Za dobro zabavo, kakor tudi za želedec bo preskrbljeno.

Tem potom prosimo bratska društva, da ne prirejajo izletov ta dan. Pridhodnja seja skupnega odbora se bo vršila v torko ravajo sodelovati pri skupni prireditvi, naj izvolijo svoja dva dne 24. maja. Društva, ki namelegata na lo sejo, ki bo v Slovenski dvorani, 253 Irving Ave., Brooklyn.

Ob priliki bomo poročali kaj več.

CLEVELAND Kakor Tekma

Če pogledamo drugo stran Enakopravnosti, ter čitamo dopise iz Clevelanda, bomo prišli do zaključka, da kulturna in podporna društva, prirerujejo prireditve kakor za tekmo. Če je pa to tekma, se jo udeležimo je "SLOGANI," posebno zdaj, ko se bliža pomladanska sezona proti koncu.

Pevski zbor SLOGA priredi dne 3. aprila, koncert z bogatim programom, tako, da bo mislil vsak kdor bo navzoč, da je v domači vasi ob tihem pomladanskem večeru, ter ga blede luna gleda iz višav. Ali se še spominjate takšnih večerov v mladih letih? Skoda, da so z nami! Ni jih več! Zato pa pridite poslušat pevce zbora "SLOGA", ter užijte par veselih uric v veseli družbi. Če pa to storite, verjamite, verjamite ne bo vam žal. Vse pevске točke bodo uvrščene tako, da bodo šle ena za drugo, kakor bi jih imeli na vrviči, zraven tega pa še, vsaka druga lepša. Na tem programu sodeluje tudi soc. pev. zbor "Zarja", kateri je vsem naprednim Clevelandčanom prav dobro znam.

To pa še ni vse. Drugi del programa je igra "VIHARNA NOČ", katera je povzeta iz Balkanskega življenja, ter zelo zanimiva posebno za tistega, ki se poglubi v trpljenje zatiranih. To vse se lahko vidi in sliši dne 3. aprila v SND, če kupite vstopnico v predprodaji za 40c, katere se dobijo pri vseh članih "SLOGE" in pri Rrs. Makovec v SND. Pri blagajni bodo vstopnice po 50c. Zato, ne zamudite te prilike, ter se za gotovo udeležite te prireditve dne 3. aprila. Torej se vidimo.

-Tinko Udovih.

CLEVELAND

Bliža se mesec majnik. Prvi Maj — praznik organiziranega delavstva. Imamo sicer tu v Ameriki še en delavski praznik, toda pravi praznik zavednih delavcev je—Prvi Majnik.

Tudi mi Slovenci delavci bomo praznovali s svečanostjo ta dan, ki je zapisam z debelimi črkami v zgodovini organiziranega delavstva.

List Naprej bo izšel v povečani izdaji. Priobčena bodo imena vseh, ki bodo poslali častitke majski izdaji lista. Vsak Slovenec-Slovenka sme biti ponosna, ko bo videl in videla svoje ime v delavskem listu, ki se vedno bori za izboljšanje in združenje vsega organiziranega delavstva.

Trgovci, tudi vi boste obiskani in neobotavljajte se oddati malega oglasa v list, ki je tako željno pričakovan v vrstah de-

lavskega sloja. Imeli boste vi sami od tega dobiček in list pa potrebno podporo.

V Clevelandu je jako živahno zanimanje za naš list Naprej. Vsa zavijanja ljudi ne strah in nam je le v reklamo. Danes že vsakdo ve, kaj je list Naprej. Dasi je brezposelnost velika, se vedno dobe novi naročniki in list ne bo propadel, dasi je to želja njegovih nasprotnikov.

Kot vsak delavski list, tako se tudi naš list bori z teškočami.

Dne 9. aprila priredijo naročniki in prijatelji lista plesno veselico z malim programom v korist tiskovnega fonda. Vrši se v spodnji dvorani Slov. Del. Doma na Waterloo Rd.

Prijazno se vabi vse slovenske delavce, da nas posetite ta večer. Na veselo svidenje.

Elizabeth Matko.

TIMMINS, KANADA

Mednarodni ženski dan v Timminsu se je praznoval v Ukrajinski dvorani dne 6. marca. Da je bila dvorana nabit polna ni ni treba omenjati. Bilo je petja in godbe, deklamacije in govori. Govornice so se vrstile: Slovenska, Ukrajinska, Hrvatska, Poljakinja, da, tudi Kitajka torej več narodnosti skupaj. Kitajka je orisala trpljenje kitajskega naroda in strahote, ki jih povzročajo Japonci. Naglašala je, da tudi Japonci niso vsi za vojno in da so le prisiljeni po militaristični kliki.

Slovensko pevsko društvo Zarja je tudi sodelovalo. Zapeli so nam par krasnih pesmi. Prav posebno lepo so zapeli v duetu M. Virc in Tilka Benčina. Publikacija jima je aplavdirala, da ni bilo kraja ne konca. Človek ima res užitek od takih prireditev, ko vidimo, da se tudi drugi narodni budijo in delujejo v splošne koristi in lepi medsebojni harmoniji. Skupaj pojejo, aplavdirajo in se lepo zabavajo, znak zadovoljnega življenja, če bi bilo po volji ljudskih množič.

Poglejmo po Evropi in Azijo. Sami napadi, vojni ples in vsak dan nove vojne grožnje. Kdo je tega kriv? Fašizem! Zato dol s fašizmom in mir bo zavladal med narodi in delavci.

M. SMRKE.

IZ CLEVELANDA

Spomlad, katere si tako željno pričakujemo, je že za vogalom. Čas trudopolnega dela, oranja in setve. Pregovor pravi: kakor bodeš sejati tako bodeš žet. Tudi na delavskem polju imamo še mnogo trde ledine, ki ni še proranana. Na našem novem polju imamo vsejano seme, ki je vpostavljeno strašnim viharjem, ki bijejo po tem mladem klasju, da ga uničijo. Ta klas je naš list "NAPREJ" katerega smernice so za združenje delavstva v ednotno fronto neglede na strankarska prepričanja.

Priporočam vam naročajte delavske liste, ki spodbujajo slov. delavsko ljudstvo k obujanju. Ti listi so: "NAPREJ" "ENAKOPRAVNOST" "CANKARJEV GLASNIK" "PROLETALEC" IN "PROSVETA."

Clevelandski odbor za list "NAPREJ" se pridno pripravlja za veselico, katere se bode vršila dne 9. aprila t. l. v Slovenskem Del. Domu na Waterloo Rd. Peter Dujmovich je že marsikaterega očaral s svojim lepim petjem. Obljubil nam je, da nam zapoje par lepih pesmi. Pevsko dr. "SLOGA" in Wadnal kvartet sodelujejo pri tem programu. Za ples bo igral tudi Wadnalov orkester. Čitatelji in simpatičarji, vdeležite se te veselice in pomagajte delavskemu listu. Vstopnina je 25c. Prireditve katere se bodo

vršile, za pomoč ambulanci Španski Loyalistom so slediše: Friends of Loyalist Spain 17, aprila t. l. v Slov. Del. Domu na Waterloo Rd. Kazala se bode slika iz Ruske civilne vojne. Slike so zelo čiste in razločne. Slika je dolga 90 minut. Na programu imamo tudi pevске točke. Vstopnina bode 35c. za popoldne in večerni ples. Apeliramo, da si že sedaj nabavite vstopnice in stem pomagajte vrsničiti idejo za ambulanco. Ravno sedaj, ko nemški nacizem in Italjanski fašizem razgrajata nad Barcelono in celo Španijo, je potrebno da Slovenci delujemo, da se ta ambulanca čimprej odpošlje.

Druga prireditev Cankarjeve čete, ki se bode vršila dne 29, aprila, t. l. v Slov. narodnem domu na St. Clair Ave. Podane bosta 2 sliki in sicer "The Heart of Spain" in "China Strikes Back."

Vemo, da časi so zelo slabi; vendar skušajte pomagati tem prireditvam po svoji moči.

Anna Urbas.

DETROIT

Združene organizacije v Detroitu pirezajo javni shod v soboto dne 26 marca ob pol osmi uri zvečer v Hrvaškem domu na 1329 Kirby Ave. Svrha shoda je

razpravljanje o španski situaciji. Poleg shoda se bo kazalo tudi slike "Heart of Spain." Na shodu bo govoril mladi hrvatski prostovoljec Daniel Lepo, ki se je pred kratkim povrnil iz Španije, kjer se je boril z puško v roki skoraj leto dni proti fašizmu.

Vstopnina na shod in kazanja slik je samo 15c za osebo. Pričakuje se dober obisk od strani slovenskih, hrvaških in srbskih delavcev. Drugi dan, t. j. ob 2 uri pop 27. marca pa bo Daniel Lepo govoril v Dearborn, Mich., zvečer ob pol smi pa v River Rouge, Mich. ODBOR.

V Nemčiji je vkljub vsemu nasilju in teroriziranju prišlo do strajkov v metalni in avtomobilski industriji, ki delajo režimu velike skrbi predvsem radi tega ker delavstvo enotno nastopa.

Na 14 tisoč madjarskih žen, je izročilo vladi v Budimpešti protest proti zapostavljanju žen pri volilni pravi.

Na švedskem so izsledili obešena petrolejska ležišča na površini 200 kvadratnih kilometrov. Na Angleškem so bili v štrajku cerkveni zvonarji. Protestirali so proti uvedbi gramofonskih plošč in zvočnikov, s katerimi so začeli zamenjavati pravo zvonenje, kar ogrožuje njihovo eksistenco.

With America's Youth

By VICTOR POVERK

Joe is a tall, studious looking lad of twenty-one years of age living along the Young River in Western Pennsylvania. While in his school years he consumed plenty of midnight oil, thereby managed to successfully scale the educational ladder to the college rundle, but only for one short year. Joe came out of the ranks of labor and such was his lot.

It only took a short conversation with this lad to know that here was a brainy fellow; for his vocabulary betrayed his knowledge. But his misfortune was that fate placed him in the crib of a coal miner's home. For Joe the doors of opportunity were locked and the almighty dollar was the key to the lock. He learnt that through actual experience.

His father was one of the thousands of miners working one and two days a week in the bowels of the earth in that region. The measly earnings in that region were not sufficient enough to support his family decently not alone send the knowledge-grasping son to college. Joe now roams the streets in the ranks of the unemployed.

Besides "book study," Joe's weakness since he was a kid was to tinker with radio. While still young he dreamed about waves in the air that transmitted voices. His line was radio telegraphy. It seems that he grew up with it, improving his knowledge and mechanical ability the older he got. Now in early manhood he can point with pride to an apparatus created by his own hand and brain crammed in a little two by four bed room.

There are many Joes throughout the district, young men eager and energetic to learn, to build and to advance. Their voices fills the air as they communicate with each other. Joe stands ace-high among them. Despite the desire, the genius of the many unknown, young Edisons sprinkled liberally through our cities and towns, a Chinese wall keeps them in the environs. A secluded cornopia remains untapped.

Besides fooling with telegraphy, Joe made "good" in other fields I learnt. He was one of the thousands of young Americans who were morally and physically "saved" by Uncle Sam. Two years in the CCC camps helped to break the monotony of unemployment. In the camps besides hard work, it was an empty, idle life in the Pennsylvania mountains for a boy with a mental urge. Joe tried his hand at journalism. For two years he edited the camp newspaper. We were scanning over some of the issues he put out, here and there we ran across thick black streaks in the copies. "That's camp censorship," he pointed out.

He related how the fingers of the U. S. Army reached deep into the daily life of the camp. Anything contrary to the ideas of the commanding officers was kept from the eyes of the boys. Although the "big shots" veiled the truth, the eyes of one, Joe, opened wide both politically and economically.

There are thousands of Joes in America. You see them on the streets downhearted and despondent, jobless and penniless. They cluster the box cars that make up the freight trains passing your town, ragged and dirty, their destination, nobody knows neitho do they. Their ranks are constantly increasing from the schools, from the workshops and from the factories come new recruits into the army of unemployment. Horace Greeley's proverbial advice, "Go West, Young Man," does not solve today's problem. Washington can and must do something to alleviate the plight of young America.

Schenley 4636 KEDAR POTREBUJETE NAOČINIKE, tedaj se obrnite na Victor Carlson Our Jeweler Optician 4303 BUTLER STREET

Phones: CEdar 9148 HOT and COLD LUNCHES JACK'S CAFE AND BAR J. DZELALIA, Prop. Beer — Liquors — Wine 1130 PROGRESS STREET N. S., PITTSBURGH, PA. Three Star Bottling Work Edini slovenski izdelovalci raznovrstnih mehkih pijač v Allegheny okraju. — Rnzpečevalci vseh vrst piva. 506 W. RAILROAD AVE. Phone: Oakmont 305. VERONA, PA.

SAMORASTNIKI

Prežihov Voranc

(Nadaljevanje)

Čimbolj se je Ožbej staral, tem bolj je pil, tem večji srotej je bil. Na Karnicah je bil zmeraj bolj v napatje, zato je večino svojih, zmeraj bolj pogostih pijanosti preupal pri Meti. Prihajal je k njej ves potolčen, smrdljiv in nemaren; Meta ga je sprejemala, čistila, zdravila in negovala, kakor velikega otroka.

Po takih prespanih, omočičnih pijanostih je Ožbeja zmeraj navdajala neka mehkoča. Počedal je z otroki, ki so bili še pri hiši, jih poljubljaj in objokoval, sam sebe pa preklinjal, da ga je morala čestokrat Meta tolažiti.

“Ne maraj Ožbej, vdaj se v božjo voljo smo pač nesrečniki vsi skupaj.”

“Jaz sem kriv vse te nesreče! Ali razumite me: jaz sem med dvema mlinskima kamnom — na eni strani Meta, na drugi strani pa Karnice, moj oče. Dolgo sem omahoval, dokler me ni stisnilo, da se nisem mogel ganiti. Danes pa — kar je dejano, je dejano, srotej sem, amažnik na duhu in na telesu, carapa, (šleva) brez odločnosti in volje. Moj oče je čisto drugačen mož in ti, Meta, si čisto drugačna...”

Mali pankerti so ga nemo poslušali ter iskali odgovora pri materi.

Ta ga je pa potem tešila: Vse se bo preložilo, nič še ni zamujenega, Ožbej.”

Po takih tolažilnih besedah se je Ožbej po navadi spet opogumil:

“Da, toda vzeti se morava in vse bo še dobro! Karnice ne morejo biti več moje, kar nič ne de. Vzeti kako kajžo v najem in živeti skupaj. Če bom hotel, mi morajo dovoliti ženitev. Toliko vas je že, da bo soseska le vesela, če boste imeli pravega očeta. In tega ciganskega življenja je potem konec.”

Po vsaki taki težki pijanosti se je Ožbej poslavljaj od svoje družine z besedami:

“Da, o pustu se vzameva.”

Do pusta tako, potem pa je začel:

“Po veliki noči se vzameva.”

In tako dalje.

Meta je morala skoraj sama preživljati svojo droso in to je bilo sila težko, kajti pri bajti jih je bilo zmeraj najmanj četrvero; eden je bil v zibelki, drugi je komaj shodil, tretji je že hlačal in četrti je postajal goden za prvo pastirsko službo. Tako je bilo skoraj petnajst let.

Meta je morala delati takorekoč noč in dan. Poleti je hodila na dnine, pozimi je predla doma, pletla slamnice, jerbace in koše, delala leseno orodje, žlice, kuhlje, solnike, žličnike, z eno besedo: prijemala je za vsako delo, ki ji je prišlo pod roko. In ni bilo dela, ki bi mu ne bila kos! Soseska ji je poznala kot najboljši dninarico, ki ji nobena pot ni bila predač, nobeno vreme pregrado. Kljub temu, da je jemala otroke seboj, se je ob velikem delu zanjo pipala (trgala). Z najmlajšim v zibelki na glavi, pa še dva, tri hlačarje ob sebi je odhajala ob prvi zori na delo in prihajala pomoči domov. Njena pridnost je bila skoraj nadčloveška. Edino tej pridnosti, ki je je zmožna le tako velika materinska ljubezen, kakršna je nosila v sebi Meta, se je bilo zahvaliti, da je tako velika družina odraščala brez prevelikega pomanjkanja, da so vsi otroci odraščali zdravih udov in zdrave pameti.

Ob takem večnem nadčloveškem boju je v sosiski od leta do leta raste Metin ugled. Pomačem je javno mnenje prehajalo na njeno stran. Ljudje so se zmeraj bolj spodbudili nad trdovratnostjo starega Karničnika, ki se je še vedno strastno protivil zakonski zvezi med Ož-

bejem in Meto. Da bi svojo voljo lažje uveljavljal, je še sam ravnal posestvo, čeprav je mlajši sin že postal polnoleten.

Meta je dolga leta še sanjala o kajži, najprej o eni izmed karniških, tako velikih, da bi se njena številna družina predredila doma, potem pa kakršnikoli bajti, samo, da bi ji življenje postalo znosnejše; te sanje pa je sčasoma pokopala. Večkrat je bila zadelj talovna (potrta), mislila je na svojo nesrečno in ni mogla razumeti, zakaj mora ravno njo tako tepsti življenje. Te misli pa so izginile, ko se je spomnila otrok. Velike težke in neodložljive materinske dolžnosti so jo še z večjo silo gnale na delo za vsakdanji kruh. V tej vsakdanji borbi je nikdar ni zapustila zavesti, da se je godi krivica da trpi o nedolžnem, da se je nad njo storil velik greh; radi te zavesti je postala zaprta, skoraj zakrknjena do ostalega sveta. Vendar ni povzročitelj svoj nesreče sovražila, pač pa hladno prezirala. In ta prezir, ki je gradil ned njo in ostalim svetom vedno višji plot, jo je na drugi strani družil z njeno žvotjo v zmeraj močnejšo skupost. Imela je svoj lasten svet, v katerem je bilo malo svetlih dni in se je sprijaznila s to usodo, kakor je mogla in vedela. Zakona z Ožbejem si je sedaj želela le še zaradi soseske, zaradi otrok, ki bi s tem dobili priznanega očeta, da bi vsaj po šegi postali enakovredni ljudje.

Soseska ni mogla razumeti, kako je Meta pri takem življenju in pri tolikih otrocih ohranila svojo lepoto; še potem, ko je zlegla že devet otrok, je bila še zmeraj zvravnana, gladkih lic, živih oči, le njene kretnje so radi neskončnega garanja postale manj gibčne.

Lepi so bili vsi njeni otroci, vsi visoko zraščeni, ravni, močni, žarečih oči, kar so vse imele od nje. Metina samosvojnost es je zmeraj bolj oprijemala atrok. Pri njih je bila mati vse, podoba očeta Ožbeja je le medela v njihovih dušah in počasi popolnoma izginjala. Niso bili bojazljivi ali ljudi so se izogibali in niso nikomur zaupali ter se vedli ko trdabučneži. Če jih je kdo iz nagajivosti vprašal, čigavi so, so odgovarjali, ko so komaj znali obračati jezik:

“Hudabivški pankerti smo!”

“Ali niste karniški?”

“To pa že kar!” so se neprijazno odrezali.

Za to jim je soseska pomalen začela rekati tudi “samorastniki”. Ko so komaj zlezli iz gnezda, so morali že v službe za pastirje; pasli so po vseh belanskih globačah, po planinah Obirja, Pece in Ovšove. Meta je vsakemu naredila za popotnico velik križ na čelo, pod pazduho mu je stisnila par novih cokel, ki jih je sama napravila za novega odhajajo, za slovo pa mu je še rekla:

“Zdaj greš v boj za kruh!”

Ta boj bo težak, ali premagal ga boš, če ne boš pozabil, da si moj, da si Hudabivnikov...”

In če se je odhajal emiril, kar je pomenilo, da se čuti neobogljence in preslabotnega pred svetom, mu je mati rekla:

“Gal, ne pomaga nič, doma sta še dva, ki čakata na kruh.”

Potem je v presledkih šlo dalje:

“Gaber - Mohor - Ožbej - Vida - Burga - Primož... doma sta še dva so še trije, nič ne pomaga!”

In slehernokrat se je cmeral ali pa zmeravka spričo materinega resnootožnega obraza v prenalch kisati in pogumno nastopi pot v boj za kruh.

(Dalje prihodnjije)

IZ SLOVENIJE IN JUGOSLAVIJE

(Od ljubljanskega dopisnika “Napreja”)

ZDRAV POJAV V SRBSKI ZDRUŽENI OPOZICIJI

“Slovenec” prinaša zanimivo poročilo o razmerah v srbski združeni opoziciji (ZO). Poročilo je “Slovenec” po svoje razložil, vendar se iz njega da marsikaj videti. Združeno opozicijo tvorijo v Srbiji 3 stranke: radikalna, demokratska in zemljoradniška. Vse tri stranke vodijo stari politiki, Aca Stanojevič, Ljuba Davidovič in Joca Jovanovič, ki so zelo ne odločni in konservativni. Sporazum so sklenili šele pod pritiskom ljudstva, ki je sporazum s Hrvati zahtevalo.

Ves čas pa je v vseh treh strankah delovalo krilo malo mlajših politikov, ki se je bolj in bolj radikaliziralo in ki danes vedno bolj zastopa stališče ljudske fronte tj. združitev vse demokracije v eno fronto vsega ljudstva. Vsi ti mlajši politiki so imeli skupen sestanek v Arandjelovcu in bodo sedaj imeli velik shod v Kragujevcu. To je važen razvoj, ker so to najbolj vplivni plitiki v svojih strankah tako: Krsta Miletič, Miloš Bobič in Spadijer v radikalni, Grol Milan in Ikončić v demokratski in Gavrilović in Dragoljub Jovanovič v zemljoradniški. Nekateri od teh so bivši ministri.

Gasilci se posebno v Sloveniji zelo dobro organizirani. Prvotne protovoljske čete si je najprej podredilo ministerstvo za telesno vzgojo. Proti unifikaciji in centralizaciji gasilstva so se na kongresu, ki se je vršil poleti 1937, hrvatski gasilci odločno izrekli in izstopili iz gasilske zveze. Ker pa pomenijo gasilci zelo važno organizacijo, je sedaj Korošec, notarni minister izdelal načrt, po katerem naj pripadejo gasilski organizaciji pod notranjim ministerstvom. Tako bo imelo to policijsko ministerstvo svojo zaslabo poleg v policiji in žandarmeriji še v gasilcih.

Prejskave po celi Sloveniji. Ko je bila zaplenjena brošura “Hitlerjev-

ci v Sloveniji”, ki govori o hitlerjevski propagandi med Slovenci in Nemci v Sloveniji, so se takoj začele preiskave da se zasledijo omenjene brošure. Žandarji so potsopali z vsi krutostjo. Preiskovali so po stanovanjih protifašistov negleda nato, ali so imeli kako sled, da so razbrali v zvezi. V Hrastniku so nekega mladega fanta žandarji z bajonetom pretepli, ker je prodal eno brošurico.

Brošurica niti z eno besedo ne omenja ne vlade, ne vladne stranke, ampak samo razkriva kako hitlerjevci pomenujejo naše kraje. To je pod vladno Stojadinoviča in Korošca zločin, za katerega dobiš batine in ječo.

Vedno hušji pritisk v Jugoslaviji. Posebno v Sloveniji skuša oblast zadušiti vsak najmanjši gib že v kalli. Vsa društva so morala dati točen popis članov. Kmečko delavsko gibanje proglašajo za nezakonito. Vsako združenje brez vednosti policije je najstrožje prepovedano. Tako je bil kaznovan bivši tajnik Strokovne komisije in urednik “Delavskega Lista” Franc Leskovšek na občutno denarno kazen, ker se je sestal v Mariboru s strokovnimi delavci. Obnem z njim so aretirali še par delavcev, ki so jih na policiji pretepli. Sploh so začeli pretepati po vseh policijah in žandarmerijah tudi v Sloveniji, kar včasih niso delali.

Revna Jugoslavija. Pri nas pride na osebo v hranilnici zalozenega denarja 188 din. V primeru z drugimi državami je to zelo malo, saj ima vsak španec 713 din; Američan 3833 din, Norvežan pa celo 7695 din. Od 10. februarja je štrajka okrog 1000 kriminalcev, zaprtih v Sremski Mitrovici. Dočim so si politični jetniki priborili vsaj nekoliko človeškega postopanja, so kriminalce smatrali in delali znjimi kot z živino.

Za najmanjši prestopke kazen, klet, temnica, verige, pretepanje. Ker so v Mitrovici zaprti predvsem tisti, ki so obsojeni na dolgotrajne tudi dosmrtno ječe, so sedaj riskirali vse da si izboljšajo vsaj nekoliko svoj položaj. Stopili so v gladovno stavko. Uprava je skušala štrajk zlomiti z vsemi sredstvi, odvzeli so jim tudi vodo, da bi jih prisilili na kapitulacijo. Politični jetniki so s protestom izrazili svojo solidarnost z njimi.

Razpust akademskoga društva. Poročali smo že, da je banska uprava razpustila klub “Primorskih akademikov”. Par dni nato je bil razpuščen “Jadran”, društvo JNS-arških študentov. Povod za razpust je bil govor predsednika društva na neki prireditvi. V tem govoru se je dotaknil tudi zunanje politike današnjega režima in kritiziral približevanje Jugoslavije Italiji in Nemčiji ter oddaljevanje od Francije. Izrazita fašistična zunanja politika je zelo boleča točka, radi nje so bili razpuščeni “Primorski akademiki” in sedaj “Jadran”. V “Jadranu” so se sicer zbiralisti fašistični in polfašistični študentje, ki so odkrito ali prikrito često lomili in ovirali borbe slovensko zavednih študentov. V tem oziru njegov razpust ne pomeni velike škode, pač je nov znak, da se režim preko vsega — le da ugodi svojim fašističnim zaavednikom.

Regulacija Save napreduje — bliskovito. Do sedaj je regulirano že 5 km od Jesenic do Otoka. Ako bo šla stvar tako hitro naprej, bomo pa morda le doživeli konec regulacije cele savske struge. Nekaj številk o sodiščih v Jugoslaviji. V Jugoslaviji imamo 4 vrhovna (kasacijska) sodišča, 8 apelacijskih sodišč, 69 okrožnih sodišč in 37 okrajnih. Na teh sodiščih je za poslano 10.076 sodnikov. Državnih tožilcev je 79 s 490 ljudmi. Kaznilnic je 11, 8 za moške, 3 za ženske. V njih je 8200 kaznjencev, 7800 moških in 340 žensk.

“HITLERJEVCI V SLOVENIJI”

Slovenecm preti usoda nesrečne Španije. — Hitlerjevci stezajo po naših krajih svoje fašistične, grabežljive kremplje

Hitlerjevski dijaki marljivo studirajo svoje ideologe. Telovaldo imajo tajno. Nastopajo vedno skupaj. V gimnaziji so porokusili s ping-pong turnirjem.

Značilen je njihov odnos do cerkve. Ko so se raznesle vesti o preganjanju duhovščine v Nemčiji, je neka družba mladih hitlerjevcev te vesti odobraval, češ, da bi bilo treba vse pope pod nož. Tudi iz slovenskega obreda so se norčevali. Nek knjigotržec se je hvalil, da se nemške knjige prav dobro prodajajo, slovenskih pa da nihče ne čita in bi jih sploh bilo treba sežgati.

Z drugimi kraji in inozemstvom vzdržujejo živahne stike. Celje je vedno polno raznih tujcev: leta 1936, je obiskalo Celje 3399 Avstrijcev, Italijanov, Nemcev itd.

Celjski hitl. so imeli tudi svoj list “Deutsche Zeitung” (DZ). Evo neka primerov njegovega pisanja: Izvolitev Hitlerja je navdušeno pozdravil 9. marca 1933 s člankom “Nemški čudež.” 19. marca 1933: “Hitler pozdravlja nemške manjšine na svetu. Kot izredno čast lahko smatramo, da se je pri tem spomnil naše manjšine. Najvišje odlikovanje za naš list pa je, da je Hitler še posebej pozdravil našo “DZ” katere članek “Nemški čudež” ga je navdal s srčnim veseljem.

“Ljudski tovariši, pristopajte h “KB.” On najbolje zastopa vaše težnje... Dalje poziva na obisk ljudskih univerz v Nemčiji, kjer so predavanja “Obmejni in zamejni Nemci,” “Izbrani odlomki zgodovine” itd. Takojšnje prijave sprejema Sch. D. Kulturbund, Novi Sad, Cara Lazara ul. 7.

V Leipzigu je stolica za vprašanjem.” Tudi ta vabi preko “DZ” Slovence na svoje počitniške kurze.

P T U J

“Ko se bo Nemčija re-vanžirala, takrat lahko Slovenci poberete svojih sedem češpelj in greste iz—Ptuja.”

“Slov. straža” in po njej že nekateri drugi trdijo, da je pri nas in po Slov. gorah 36 zagrizenih agentov za Hitlerja. Ne bomo razmotrivali te številke, toda dejstvo je, da so danes pri nas prav vsi Nemci in nemčurji hitl. agente. Vsa deluje zanj kjer in kolikor more. To delovanje jim olajšujejo njihova društva: KB, “Gesangverein” (GV), sportni klub Ptuj (SKP) in “Evangelische Filialgemeinde.” Ta društva prirejajo igre, koncerte, predavanja itd., ki so čisto hitl. značaja in moralna dolžnost vsakogar, ki se količ-kaj čuti Nemca je, da se teh prireditiev udeleži. Na Miklavževem večeru 1. 1936. je n. pr. neki govornik rekel: “Vsi se veselimo tega majhnega darila, neizmer-no pa bo naše veselje, ko se bo-mo povrnili v naročje našega fu-rrerja in mu podarili naš Ptuj, ki je bil in bo nemški. “Za njim so govorili tudi okoliski kmet-je; čisto v hitl. smislu. “GV” je plačal svojim zaneslivčim pev-cem turnejo po Nemčiji—festival nemške pesmi v Bres-lavi. KB pošilja dekleta in fante v Nemčijo v t. zv. “Wirtschaft-schule,” ki so v resnici šole za hitl. agente. Letos pa pošlje na lastne stroške v Nemčijo študi-rat tehniko dijaka Kunsta. Na stroške KB je študiral tudi g. Murko, ki je prišel zdaj kot dipl. inženjer in hitlerjavec iz tujine.

DOLŽNOST ZAVEDNEGA DELAVSTVA

Nadaljevanje s 3. strane

do napadeni od fašističnih hord, in ako pride do tega, da dobi fašizem v Evropi enkrat premoč nismo tudi ni v Ameriki varni, da nam ne bi kljukasti križ zavladal, kajti ameriški kapitalizem mu že pridno pripravlja tla in teren.

Vzemimo poročila iz angleškega časopisa, v katerih pravijo, da 60 družin ameriških milijonarjev “rona” Ameriko. Potem so ti odgovorni za vse krize in po mojem mnenju bi ne bila nobena kazen zanje prevelika, ker spravijo cel ameriški narod v veliko revščino in mizerijo. Zatorej jaz mislim, da bi bila tukaj na mestu delavska diktatura, tako bodo pa ostali brez vsake kazni. Ako bi pa delavec ukradel samo en hlebček kruha, da nasiti svoje otroke, ga pa imajo hitro pod ključem za tatvino. Ako delavci zaštrajkajo za izboljšanje svojega položaja so pa precej vsi boljševidi, ki hočejo strmoglaviti sedanjo vladno in precej jim gre strah po kosteh. Proti vsemu temu se še vedno do-bijo nekateri ljudje, ki se štejejo za izobražene in razredno zavedne, pa vendar trdijo, da med delavski in fašistično diktaturo ni nobene razlike. Človek bi mislil, da so največji tepci, ali pa da želijo, da bi se fašizem obdržal na krmilu. Jaz mislim, da med temi dvema diktaturami je razloček kakor dan in noč, ako hočemo biti pošteno napram samim sebi. Saj vidimo, kako buržoazija podpira z vsemi sredstvi kar jih ima na nazpologo fašizem kateri si bi rad podjarmil celi svet. Nadalje je tukaj vprašanje, ko govorim ravno o diktaturah, kdo je za mir, Musolini, Hitler ali Stalin? Vsakemu je znano, da se mora skoraj celi svet oroževati radi prvih dveh, pri tem ko Sovjetska vlad-a želi v prvi vrsti mir in izboljšanje svojega notranjega položaja ampak je radi fašizma prisiljena se tudi ona oroževati, da si delavstvo brani svoje pridobitve. Seveda jo razno časopisje hoče prikazati v drugačni luči. Končno naj še omenim, da jaz visoko cenim Molekovo sodbo o vsebini dopisov, in on dobro ve, kaj je dobrega in kaj ne v Barbičevih dopisih. Zatorej je na mestu vprašanje, zakaj pri njem ne rabi svoje boljše privatne sodbe.

John Lokar, st. Cleveland, Ohio

PODPIRAJTE ! IN ČITAJTE NAPREJ

PROPAGANDNI IN TISKOVNI FOND

ZVYKZ XXX

Brooklyn, N. Y. Max Peshel za nezadrž. prov. \$194; na polo 2259 zbrala Jennie Peshel: Mary Pichler 15, Cecilia Goropečnik 10c, Jennie Jerman 15c, Anne Verbich 10c, Frances Habjan 25c, Jennie Peshel 50c, Frances Cerar 50c, skupaj \$1.75. Na polo 2262 zbral Y. Corel: Mary Colja 50c, Y. Corel \$2.—, razni, ki nočejo biti imenovani \$2.50, skupaj \$5. \$11.69

Kirkland Lake, Ont. Za nezadržano provizijo J. Kobetič \$2.—in \$2.54, L. Zdravje \$1.54 in \$1. 7/08

Cleveland, Ohio. Za nezadržano provizijo J. Presterl \$1.06 1.06

Chicago, Ill. Prispevek društva 4309 IWO 1.00

Toledo, Ohio. Za nezadržano prov. T. Saftich80

Pittsburgh, Pa. Za nezadrž. prov. neimenovani 68, 32, in 52c 1.52

Sharon, Pa. V klubu Djakovič zbrala Čunčić in Setek..... 3.70

Moon Run, Pa. F. Reven za nezadrž. prov. 16c16

Standardville, Utah. A. Judnich za nezadrž. prov. 29c29

V prejšnjih izkazih objavljeno \$1199.10

SKUPAJ..... \$1226.40

Zbiralcem in prispevateljem najlepša hvala in priznanje.

Pregled dosedanjega dela v kampanji za poboljšanje in povečanje lista smo morali odložiti za prihodnjije. Preseljevanje iz ene tiskarne v drugo, so v listu precej pozna. Na veliko žalost naših “prijateljev”, ki se posmehujejo začetniškim težavam in, pa se bo pokazalo kaj kmalu, da so vse sitnosti v zvezi z pripravo mi k poboljšanju in povečanju našega “Napreja”.

Poleg zvišanja dohodkov in razširjanja lista med nove čitatelje, je potrebno znižavati tudi stroške tiskanja, ki so bili nesorazmerno visoki, saj nas je številka na štirih straneh stala samo nekaj kvdrov manj, kot stane “Proletarec” na šestih straneh. Tiskaren v Pittsburghu ne manjka. Nam pa je pri veliki izbiri je težko najti pripravno tiskarno. Večina jih nima naših črk, tiste ki majo črke, nimajo tiskarjev ki razumejo jezik, nekatere imajo naše tiskarje, pa niso unijske tiskarne. Obljubljajo sicer vse lepo in pravočasno delo, ko pa smo poskusili z novo tiskarno, ne gre in ne gre. Napak je toliko, da je groza; popravši eno, pa ti pri korigiranju naredi drugo, popravši drugo pa nastane tretje še večja in če bi hoteli iztreti vse napake, bi se list zadržal še bolj kot se je že. Zadnja številka je bila že nekaj bolj-ša, današnja bo menda še z nekaterimi napakami a počasi bomo v normalnem tiru. Te dni ce unionizira tiskarna, a počasi bomo spet v normalnem tiru. Te dni se unionizira tiskarna, ki tiska nekaj slovanskih listov in tam bomo mogli napraviti list, kakor se spodobi in kakoršnega potrebujemo in zaslužimo.

To opravičilo in posnilo sprejmite blagohotno na znanje in pomagajte nam prebroditi zapreke in težave tako z delom, kot z potrpežljivostjo.

V izkazu fonda je spet žena kot zbiralka, tokrat Pennie Peshel iz Brooklyna, ki je v tej kampanji doslej najbolj aktivna naselbina. Brooklyncani so začeli gibati, največ zaslug pa gre M. Peshelu, ki daje primer in vzgled, kaj se da doseči s smotrenim in organiziranim delom. Če bi takih sodrugov bilo po ostalih naselbinah, ne bi tako dolgo bilo treba čakati na poboljšanje in povečanje Napreja.

Za povečano prvomajsko številko vlada veliko zanimanje.

Zahvala španskega prostovoljca

NOVI IN PONOVNI NAROČNIKI

V prvi vrsti vam se prav lepo zahvalim za pošiljko, ki ste jo poslali, sodrugu Matešiču, ki jo je razdelil med Slovenci v Cankarjevi četi, pa sem tudi jaz bil deležen. Vidim, da ga imate radi, ker mu vedno pišete in pošilate najpotrebnejše stvari in to so cigarete.

Ko ne bil dober revolucionar, ne bi vam ostal tako pri sre-u. No, saj tudi tukaj ni nič drugač-nega, prav radi ga poslušamo, ko nam pripoveduje o ofenzivah na centralni in aragonski fronti. In res on ima za seboj fronto in je bil v prvih linijah med prvimi, s hladno krvjo je kosil fašistične zverine, ki hočejo pograbiti svobodno španijo in vse delovno ljudstvo na svetu in jih pahnuti v nadaljno nesrečo.

Ko je prišel na počitek iz fronta, ni pozabil na svoje delo, delal je z vsemi silami, da naredi slovensko četo in to se mu je posrečilo in sedaj se vsi Slovenci zbiramo v četi Ivana Cankarja. Posnemajte njegovo delo. Prav lepo pozdravljam vse tovariše z protifašističnim pozdravom. Živela svobodna španija in vsi, ki hrepenijo po svobodi kakor.

Steafn Rogina iz Jesenic

NOVI. — Cleveland, Ohio: Cuk Steve, James City, Pa: Mahne Tony, Chaput Hughes, Ont., Canada: Stupica Frank, Kirkland Lake, Ont., Canada: Kraje Frank, Kukec V. Mele F.

NOVOVILL. — Pittsburgh, Pa: Saver Jacob, Toledo, Ohio: Pegan Ivan, Cleveland, Ohio: Schneller Victor.

ROMANJE V RIM. Te dni je šel v Rim prometni minister dr. Meh-med Spaho. V Italiji bo ostal 14 dni in si ogledal prometne naprave. Naši politiki si tako vedno ogledujejo razne naprave v Nemčiji in Italiji, da nam prav gotovo še zasije enkrat luč “civilizacije”.

DETROIT, MICHIGAN

FORT WAYNE COAL COMPANY

6100 Vancouver Ave. TYler 6-5131 Detroit, Mich.

JOE'S BAR

WE SERVE WINE, BEER AND LIQUOR Also a Good Food

300 North Livernois Mr. and Mrs. KOTAR DETROIT, MICHIGAN VI. 2-9548